

AGROFOOD

BEDRIJVENTERREINEN

VRIJETIJDECONOMIE

SAMEN VOOR EEN STERKE ECONOMIE

BELEIDSKADER ECONOMISCHE KRACHT STEENBERGEN
2022 - 2025

VOORWOORD

Beste lezers,

Groen en blauw: het zijn de kleuren van onze mooie gemeente. Groen staat voor de natuur, de ruimte en de agrarische sector die hier al eeuwenlang floreren. Blauw laat zien dat we ook een waterrijk gebied zijn, dat kansen voor transport, recreatie en toerisme biedt.

Het groen en blauw vormen het DNA - de natuurlijke aard - van onze gemeente. Dat willen we optimaal benutten. Zeker als het gaat om onze economie. In dit document kijken we naar wat we nu moeten doen om ook in de toekomst economisch sterk te blijven. Dat is belangrijk, want een stevige lokale economie zorgt voor werkgelegenheid. En het heeft ook invloed op wonen, onderwijs en de sociale structuur. Toerisme en recreatie maken een plaats aantrekkelijk, voor inwoners en voor bezoekers. Dat maakt dat zij ook van belang zijn voor de economische ontwikkeling.

Eigen richting en profiel

De gemeente Steenbergen heeft de potentie om zich in de toekomst nog steviger met een eigen richting en profiel op de kaart te zetten. Dat vinden niet alleen wij in het gemeentehuis, ook de ondernemers die we spraken voor dit beleidskader – een aantal vindt u ook terug in dit document - gaven dit aan ons mee. We vroegen hen hoe ze tegen onze gemeente aankijken; waar liggen de kansen en welke behoeften zijn er? Daarnaast keken we naar de ontwikkelingen die op ons afkomen, zoals duurzaamheidsopgaven, digitalisering of bijvoorbeeld de vergrijzing. De 'economische foto' die we maakten gaf aan dat de Steenbergse economie rust op drie stevige dragers: agrofood, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie. Dit komt niet als een verrassing, want deze waren ook de belangrijkste dragers onder ons vorige economische beleidsplan en het sluit aan bij de ambities van het raadsprogramma 'Aan de slag!'.

Zorgeconomie staat niet bij de economische dragers, al verdient het wel een bijzondere vermelding. De zorg en alles dat daarbij komt kijken, speelt een belangrijke rol in onze gemeente. Feit is wel dat op dit moment zowel de zorgvraag als het aanbod in onze gemeente gelijk opgaan met het landelijke gemiddelde. Daarom benoemen we het nu niet als een economische drager. Wel zien we mogelijkheden voor de zorgeconomie om zich in de toekomst tot economische drager te ontwikkelen.

Economische boost

De afgelopen jaren hebben we natuurlijk niet stilgezeten. Vooral de aanleg van de A4 heeft ons een stevige economische boost gegeven. Door deze snelweg worden we steeds interessanter voor bedrijven. Dat is ook waarom we hard werken aan nieuwe bedrijventerreinen en ons inzetten voor een hotel aan de snelweg. Dat hotel kan ook weer een mooie bijdrage leveren aan het toerisme, dat op haar beurt weer profiteert van de fraaie agrarische omgeving. Op deze manier versterken de drie dragers elkaar. Op het gebied van agrofood zijn we al sterk. De komende jaren willen we daar nog meer op inzetten, zeker ook omdat op dit vlak de ontwikkelingen zich in een razend tempo afspelen. Dat door de coronacrisis steeds meer mensen hun eigen land gaan verkennen, biedt ons extra mogelijkheden om onze gemeente toeristisch beter op de kaart te zetten. Het fraaie weidse landschap, het boeiende verleden als vestingstad en de Brabantse gezelligheid, maken de gemeente Steenbergen absoluut de moeite van het ontdekken waard.

Eerste stap

Met dit document zijn we er nog niet; het is de eerste stap. Het geeft ons handvatten om richting te geven aan onze toekomst. Ons groen en blauw DNA zorgt daarbij voor een stevige uitgangspositie. We gaan hiermee samen met de ondernemers voor een sterke economie!

Willy Knop
Wethouder economie

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER	5
PROCESBESCHRIJVING	7
DEEL 1 ECONOMISCHE ANALYSE	9
1.1 Economische visie 2020 Steenbergen	10
1.2 Rapport i&o research: Economische Barometer Steenbergen 2020	12
1.3 Rapport Stec Groep: Bouwstenen voor Economische Kracht Steenbergen	13
1.4 Conclusies en interpretatie	17
DEEL 2 ECONOMISCHE KADERS	19
2.1 Agrofood	22
2.2 Bedrijventerreinen	27
2.3 Vrijetijdseconomie	32
2.4 Zorgeconomie	37
2.5 Randvoorwaarden	41
DEEL 3 ECONOMISCH VOORUITZICHT	44
3.1 Agrofood	45
3.2 Bedrijventerreinen	47
3.3 Vrijetijdseconomie	49
3.4 Financieel kader	51
DEEL 4 BRONNEN EN BIJLAGEN	55
4.1 Overzicht bronnen	56
4.2 Bijlagen	56
4.3 Externe gesprekstafels	57
4.4 Interne gesprekstafels	61

LEESWIJZER

Het document Beleidskader Economische Kracht Steenbergen 2022 – 2025 bestaat uit vier delen.

In Deel 1: Economische Analyse worden de relevante onderliggende beleidsdocumenten behandeld. Vanuit die documenten, beginnende met het beleidsdocument Economische visie 2020 Steenbergen, kijken we naar welke acties in de loop van de afgelopen jaren zijn ingezet en wat inmiddels is bereikt. Ook kijken we naar algemene maatschappelijke ontwikkelingen die volgens het CPB (rapport Macro Economische Verkenningen 2022, d.d. september 2021) op ons af zijn gekomen en nog komen, wat daarvan de gevolgen zijn en hoe we daarmee zijn omgegaan/omgaan.

In Deel 2: Economische Kaders schetsen we kaders van het vernieuwde economisch beleid: “Samen voor een sterke economie”. We gaan door met de ingezette koers met één duidelijk doel voor ogen en vanuit één focus op de drie economische dragers: Agrofood, Bedrijventerreinen en Vrijetijdseconomie.

Van het hoofddoel is per economische drager een subdoel afgeleid; waarmee we naar beoogde maatschappelijke effecten streven. De maatschappelijke effecten zijn alleen haalbaar als aan diverse randvoorwaarden wordt voldaan.

Om de beoogde maatschappelijke effecten van de economische dragers te bereiken, formuleren we beleidsdoelen. De beleidsdoelen dienen uiteindelijk in een uitvoeringsprogramma in acties te worden omgezet.

In Deel 3: Economisch Vooruitzicht geven we alvast richting aan het uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma wordt na vaststelling van het voorliggende beleidskader in het eerste kwartaal van 2022 opgesteld.

De bronnen en bijlagen worden in Deel 4 ondergebracht. Eén van de bijlagen is het rapport van Stec Groep “Bouwstenen voor Economische Kracht Steenbergen”. Dit rapport geeft een overzicht van de economische situatie in de gemeente Steenbergen. Het rapport van de Stec Groep ondersteunt de beleidskeuzes in dit beleidskader.

→ Waarom?

DEEL 1

Economische Analyse

→ Wat?

DEEL 2

Doel Economische Kracht

Beoogd maatschappelijk effect

FOCUS

Subdoel Agrofood

Afgeleid maatschappelijk effect I

Beleidsdoel Agrofood

Ondersteunende indicatoren

Subdoel Bedrijventerreinen

Afgeleid maatschappelijk effect II

Beleidsdoelen Bedrijventerreinen

Ondersteunende indicatoren

Subdoel Vrijetijdseconomie

Afgeleid maatschappelijk effect III

Beleidsdoelen Vrijetijdseconomie

→ Hoe?

DEEL 3

Economisch Vooruitzicht

PROCESBESCHRIJVING

Totstandkoming van het Beleidskader Economische Kracht Steenbergen 2022 - 2025

Voor het opstellen van het Beleidskader “Economische Kracht” zijn sinds eind 2020 verschillende stappen genomen.

We zijn gestart met diverse algemene sessies over de economie van Steenbergen. De hieruit verkregen informatie is gebruikt om op de feiten en gegevens uit de Economische Barometer 2019 te reflecteren. Daarna is een uitgebreide kwantitatieve analyse van de Steenbergse economie door de Stec Groep uitgevoerd. In Deel 2: Economische Kaders gaan we nader in op deze analyse.

Met de kwantitatieve analyses uit de Economische Barometer 2019 en de rapportage van de Stec Groep is een intensief proces doorlopen waarin in thematisch ingestoken werkgroepen ieder zijn eigen kennis en ervaring input heeft kunnen inbrengen.

Er is een interactieve ondernemerssessie georganiseerd waarbij input voor het economisch beleid is geleverd. Bij deze interactieve sessie waren ondernemers uit de sectoren Agrofood, Midden- en Kleinbedrijf, Horeca, Vrijtijdseconomie, Detailhandel en de zakelijke dienstverlening aangesloten. Tevens zijn verschillende verdiepende gesprekken met partners uit de regio, zoals Rewin, Regio West Brabant, de BOM, Provincie Noord-Brabant en Brabant Water gevoerd.

Ook is er een interne ambtelijke sessie georganiseerd waarbij medewerkers uit andere taakvelden hun aanvullingen en raakvlakken hebben kunnen bespreken en inbrengen. Deze informatie, suggesties, reacties en aanwijzingen hebben nieuwe inzichten aan de kwantitatieve analyses toegevoegd en zo aan de conceptuele koers van het voorliggende document bijgedragen.

Ter verificatie en verankering van deze conceptuele koers is via interviews met ondernemers per economische drager het beleidsdocument verder aangescherpt. Ten slotte is na diverse interactieve ambtelijke overleggen en schriftelijke rondes het voorliggende Beleidskader Economische Kracht 2022 – 2025 ontstaan.

Analyse van de Steenbergse economie door Stec Groep

Een beleidskader opstellen, dat gericht is op de toekomst van de lokale economie in Steenberg, kan niet zonder te bepalen wat de huidige stand van de economie is: hoe gezond is de economie in Steenberg, wat is onze kracht en waar liggen de kansen.

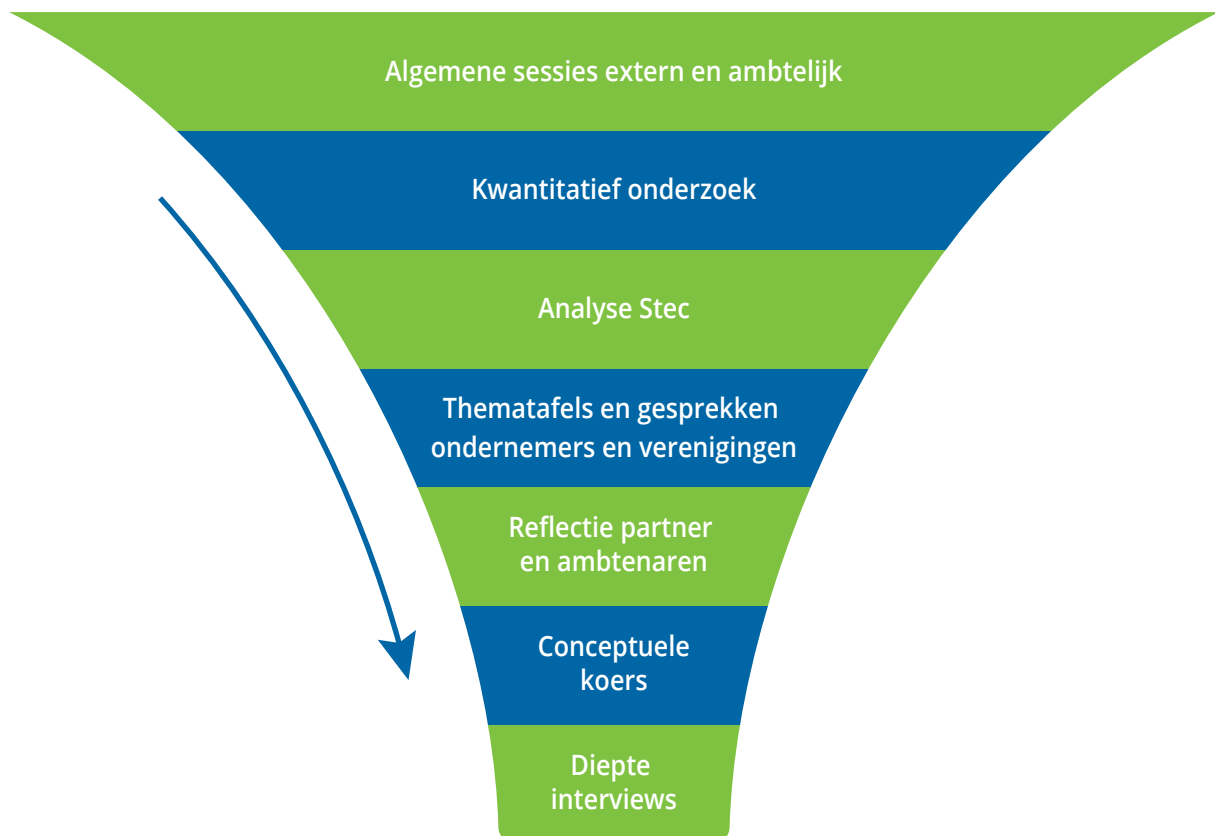
De Stec Groep heeft deze economische foto van Steenberg genomen. In het beeld dat deze foto ons laat zien, wordt aanbevolen door te gaan met de versterking van de dragers Agrofood, Bedrijventerreinen en Vrijtijdseconomie. Ook worden de voorwaarden voor verdere groei van de Steenbergse economie door de Stec Groep beschreven.

Vanwege het grote belang van dit document en de sterke analyse/scherpe foto die ons wordt gepresenteerd, is in Deel 1: Economische Analyse een samenvatting opgenomen.

Interviews met Steenbergse ondernemers

Interviews met vier ondernemers in onze gemeente zijn in dit Beleidskader in Deel 2: Economische Kaders als inleiding op de betreffende economische dragers opgenomen. Uit de interviews komt een enorme ambitie naar voren en geven de ondernemers hun visie en aanbevelingen aan. Zij vormen een toonaangevend voorbeeld van wat de uitwerking van actief beleid op deze dragers kan betekenen voor de economie in Steenberg en dat dit beleidskader daarvoor de juiste handvatten biedt.

Hoe is het Beleidskader tot stand gekomen?

Afbeelding: visualisatie van het proces van tot standkoming van het Beleidskader Economische Kracht 2022 – 2025.

DEEL 1

ECONOMISCHE ANALYSE

ECONOMISCHE ANALYSE

Om voor de nieuwe beleidscyclus de komende vier jaar de juiste beleidsdoelen te bepalen, nemen we de huidige economie en het gevoerde beleid onder de loep. Deze economische analyse is gebaseerd op het huidige beleid, een kwalitatief en kwantitatief onderzoek door de Stec Groep en de economische barometer 2020 als monitor van de Steenbergse economie.

Specifiek besteden we aandacht aan de Economische visie 2020 Steenberg (zie paragraaf 1.1) als voorganger van dit beleidskader, de Economische Barometer 2020 (zie paragraaf 1.2) en de rapportage van de Stec Groep (zie paragraaf 1.3). Deze geven een feitelijke en actuele beschouwing op de economische situatie in Steenberg. Voor de overige bronnen die voor de opzet van dit beleidskader zijn gebruikt, verwijzen wij u naar het overzicht in Deel 4 Bijlagen en bronnen, paragraaf 4.2.

1.1 Economische visie 2020 Steenberg

Samen doorbouwen op het economisch fundament

Dit beleidsdocument is een herijking van en borduurt verder op het Economisch beleidsplan Steenberg 2009 - 2020 en geeft een visie, geënt op het jaar 2020.

- » Aanleiding voor de herijking: veranderingen en ontwikkelingen sinds 2009 = economische crisis, aanleg A4, aanleg AFC Nieuw Prinsenland (bedrijventerrein en glastuinbouwgebied) en samenwerking binnen de provincie/in de regio.
- » Doel van de herijking: actualiseren en verdiepen van de economische beleidsvisie 2009 - 2020.
- » Trends van dat moment:
 - o Agrofood/Biobased wordt vanuit Europa, en op nationaal, provinciaal en regionaal niveau als topsector erkend, met als doel onderdeel van de meest concurrerende internationale economieën te worden met de instrumenten innovatie en duurzaamheid in brede zin.
 - o Door de economische crisis staat de werkgelegenheid onder druk.
 - o De detailhandel heeft het moeilijk als gevolg van "het nieuwe winkelen" = digitale aankopen.
 - o Opkomst van één persoonsbedrijven/zzp'ers.

- » Koers van de herijking aan de hand van vijf sectorale visies:
 - o Bedrijven en Bedrijventerreinen: stimuleren van herstructureren, revitaliseren en aantrekken van bedrijven met een hoog werkgelegenheidskarakter.
 - o Agrofood – Biobased: streven om van Agrofood in 2020 een stuwende economische sector te maken en zorgen voor een agrofood-identiteit van de gemeente Steenbergem.
 - o Landbouw: versterken van de landbouwsector door ontwikkeling AFC Nieuw Prinsenland, stimuleren innovatieve landbouw en door verbinding te zoeken tussen agrarische sector en recreatie en toerisme.
 - o Toerisme en recreatie: benadrukken van het onderscheidend vermogen met het cultuurhistorische, landelijke en agrarische karakter van de gemeente Steenbergem.
 - o Detailhandel: behouden en versterken van de hoofdstructuur van de reguliere winkelcentra en behouden van de regiofunctie, waarvoor behalve eigen bewoners ook toeristen en recreanten van buiten onmisbaar zijn.

Evaluatie

Als we terugkijken naar de beleidsvoornemens zoals deze in 2009 zijn geformuleerd, kunnen we vaststellen dat sindsdien:

- o Vanuit de gemeente Steenbergem meer is ingezet op Economie;
- o De gemeente Steenbergem zowel bestuurlijk als ambtelijk in de regio is vertegenwoordigd;

Nog winst te behalen valt bij:

- o Versterken van de betrokkenheid van de landbouwsector bij Agrofood;
- o Voortzetten van opstellen van gemeentedeekkende gebiedsvisies;

We ons sterker dienen te maken in:

- o Verwezenlijken van de ambitie om Agrofood in Steenbergem nog sterker te maken (internationaal, nationaal en regionaal);
- o Verzamelen van data via de Economische Barometer, zodat we ons beleid eventueel efficiënter kunnen bijsturen.

Conclusies

- o Agrofood en landbouw zijn en blijven gezamenlijk voor Steenbergem de belangrijkste economische drager, wat als één van de vijf Topsectoren nationaal en internationaal wordt erkend.
- o De bedrijventerreinen dragen voor 25% bij aan de werkgelegenheid in Steenbergem. De aanleg van de A4 maakt de ligging van de bedrijventerreinen in Steenbergem aantrekkelijk.
- o De sector Toerisme en recreatie is van belang voor het versterken van de detailhandel in de kernen, zodat een toekomstbestendig aanbod aan voorzieningen ontstaat dat een regionale functie vervult.
- o Werkgelegenheid blijft aandacht vragen, vanwege de economische crisis (destijds) en een veranderend consumentengedrag (meer digitale aankopen).
- o Samenwerking in de regio voor de onderwerpen werkgelegenheid, regionale bedrijventerreinen, energietransitie en onderwijs is van groot belang.

1.2 Rapport i&o research: Economische Barometer Steenbergen 2020

De belangrijkste uitkomsten uit de Economische Barometer 2020 zijn hierbij samengevat.

Invloed corona

- » Stijging WW-uitkeringen met 15% t.o.v. 2019.
- » Lichte banengroei tussen april en september 2020 met 1,9%, met name in landbouw, terwijl in de zorg, horeca, overige dienstverlening en bij de nutsbedrijven sprake was van krimp.

Arbeidsmarkt

- » In Steenbergen blijft het aantal studenten met een laag en middelbaar opleidingsniveau relatief hoog en het aantal hoogopgeleiden relatief laag, ten opzichte van landelijke aantallen.
- » De totale netto arbeidsdeelname* in Steenbergen bedroeg in 2020 69,9%, hetgeen hoger is dan landelijk en de andere gemeenten van de Brabantse Wal. De netto arbeidsdeelname onder middelbaar opgeleiden daalde en onder hoogopgeleiden steeg.
- » Steenbergen kent een negatief pendelsaldo: meer inwoners van Steenbergen werken elders, dan inwoners van elders in Steenbergen werken.

Werkgelegenheid

- » In Steenbergen zijn 7.622 banen (+1,6% t.o.v. 2019):
 - o 2.222 banen in de Agrofood = 30% - structureel toenemend;
 - o 1.731 banen in de landbouwsector – structureel toenemend;
 - o 1.524 banen in de groot- en detailhandel – globaal gelijkblijvend tot licht dalend;
 - o 879 banen in de zorg – structureel licht toenemend;
 - o 808 banen in de industrie – fluctueert;
 - o 308 banen in recreatie en toerisme – structureel dalend;
 - o 150 banen in de logistiek – na krimp in 2016 gelijkblijvend.
- » Zowel het aantal banen (+ 1,6%) als het aantal bedrijven (+4,5%) steeg in 2020 ten opzichte van 2019.

Bedrijventerreinen

- » Op de bedrijventerreinen zijn 9% van de bedrijven gevestigd.
- » De bedrijven op de bedrijventerreinen verzorgen gezamenlijk bijna 25% van de werkgelegenheid.
- » De bedrijven op de bedrijventerreinen zorgen voor 33% van de toegevoegde waarde.
- » De ondernemingen en winkels in het centrum van Steenbergen zorgen voor 7% van de toegevoegde waarde.

* Netto arbeidsdeelname: het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking).

Circulaire economie en energieverbruik:

- » De werkgelegenheid bij bedrijven in de circulaire economie in Steenbergen groeit sterker dan in Nederland en in de provincie Noord Brabant.
- » Alle bedrijven in Steenbergen verbruikten in 2020 meer gas (+28%) en minder elektriciteit (-1%) ten opzichte van 2019 (nadere specificatie per sector is niet voor handen).

Het rapport Economische Barometer Steenbergen 2020 is als bijlage in Deel 4: Bijlagen en bronnen, paragraaf 4.2 opgenomen.

1.3 Rapport Stec Groep: Bouwstenen voor Economische Kracht Steenbergen

Door de Stec Groep is in september 2021 hun rapport met de economische foto van Steenbergen opgeleverd. Deze analyse van de Steenbergse economie (onder ander op basis van de feiten uit de Economische Barometer Steenbergen 2020, zie hiervoor) geeft zowel een feitelijk beeld van het economisch functioneren als een relatief beeld in relatie tot de Brabantse Wal en de regio West-Brabant. Vervolgens worden in het rapport de relevante externe omstandigheden beschreven en wordt onderbouwd op welke focusgebieden van de economie de gemeente Steenbergen zich dient te richten. In het onderstaande wordt uitgebreid bij de bevindingen van de Stec Groep stilgestaan.

- » Aanleiding voor de rapportage: behoefte bij de gemeente Steenbergen aan nadere onderbouwing voor de keuzes in haar economische beleidskader.
- » Doel van de rapportage: beeld geven van economisch functioneren van de gemeente Steenbergen.

De analyse van de Steenbergse economie heeft de Stec Groep aan de hand van vier verschillende indicatoren gedaan.

- » Economische foto van Steenbergen op basis van vier indicatoren:

- o **Arbeidsmarkt en participatie**

De arbeidsmarkt in Steenbergen is krap. Daar waar in de Economische visie Steenbergen 2020 nog werd uitgegaan van oplopende werkloosheid, is de situatie inmiddels volledig omgekeerd. Oorzaken zijn afname van de beroepsbevolking (vergrijzing én ontgroening), actuele hoge participatiegraad (dit geeft aan hoeveel procent van de mensen die geschikt zijn om te werken ook daadwerkelijk bereid zijn om iets te doen), de uitgaande pendel is 3x zo groot als inkomende pendel en een (zeer) lage werkloosheid in de sectoren die in Steenbergen sterk aanwezig zijn. De krapte op de arbeidsmarkt laat zich nog meer voelen, doordat slechts iets meer dan ¼ van de beroepsbevolking hoog is opgeleid, terwijl juist onder hoogopgeleiden de participatiegraad hoog te noemen is. De conclusie kan worden getrokken, dat de rek uit het arbeidspotentieel in Steenbergen is.

o **Economische structuur**

De werkgelegenheid in Steenbergen blijft (uitgezonderd een dip tijdens de coronacrisis) gestaag stijgen, met name in de Agrofood/landbouwsector en op de bedrijventerreinen. Qua bedrijfsgrootte is de relatieve groei van het aantal eenmansbedrijven/zzp'ers en in het MKB opvallend. De economische toegevoegde waarde in Steenbergen ontstaat voor een derde op de bedrijventerreinen. De sectoren Handel en Landbouw dragen het meest bij aan de toegevoegde waarde, waarbij wordt opgemerkt dat de sectoren Zakelijke dienstverlening en Industrie voor een relatief groot deel van de toegevoegde waarde zorgen, in relatie tot hun aandeel in de werkgelegenheid. Conclusies: combinatie van krappe arbeidsmarkt en stijgende werkgelegenheid kan een vertraging van de economische ontwikkeling betekenen. De sector Agrofood/landbouw zorgt voor zowel een grote werkgelegenheid als economische toegevoegde waarde; ook op de bedrijventerreinen wordt voor een grote werkgelegenheid gezorgd.

o **Vestigingsklimaat**

Steenbergen kent een goed vestigingsklimaat, door de ligging aan de A4 met afslagen naar zowel de kern Steenbergen (met bedrijventerrein Reinierpolder) als de kern Dinteloord (met het AFC Nieuw Prinsenland). Bijna ¼ deel van de totale werkgelegenheid bevindt zich op bedrijventerreinen. De werkgelegenheid op de bedrijventerreinen zal zich hier verder kunnen ontwikkelen, als uitgeefbare bedrijfskavels ingevuld worden. Op het thematische bedrijventerrein AFC Nieuw Prinsenland is nog voldoende ruimte voor uitbreiding en vestiging van bedrijven gerelateerd aan de sectoren Agrofood/landbouw. Met de uitbreiding van het bedrijventerrein Reinierpolder ontstaan de benodigde uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden. In tegenstelling tot de toenemende economische waarde van het AFC Nieuw Prinsenland en de algemene bedrijventerreinen, neemt de economische functie van het centrum af: de detailhandel krimpt in aantal winkels en in werkgelegenheid, al zorgt het nog steeds voor de meeste werkgelegenheid in het centrum. Geconcludeerd wordt dat de economische toegevoegde waarde en werkgelegenheid verschuift van het centrum naar het AFC Nieuw Prinsenland en de algemene bedrijventerreinen als gevolg van een goed vestigingsklimaat. In het centrum heeft met name de detailhandel het structureel zwaar, waardoor als gevolg van de sluiting van winkels het voorzieningenniveau onder druk komt te staan.

o **Woon- en leefklimaat**

Om het lokale voorzieningenniveau vast te kunnen houden, of zelfs te verhogen is uitbreiding van het woningaanbod (en als gevolg daarvan stijging van het inwoners) en gebruik maken van de potentie van de sector Recreatie en toerisme noodzakelijk. Conclusie: uitbreiding van het woningaanbod is niet alleen goed voor het lokale voorzieningenniveau (leefbaarheid), maar ook voor het arbeidspotentieel. De sector Recreatie en toerisme kan aan in stand houden en verbeteren van de leefbaarheid in het centrum substantieel bijdragen.

Na de analyse van de economische status in Steenbergen en voordat sowieso een economisch beleidskader kan worden opgesteld is het van belang om te beschouwen wat in de wereld om ons heen gebeurt: welke trends en ontwikkelingen dienen zich aan en beleidsontwikkelingen zien we om ons heen?

- » Beschouwingen van trends en ontwikkelingen:
 - o Energietransitie: in 2050 wil Steenbergen energieneutraal zijn -> overstappen van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen;
 - o Next economy: de vijf prominente ontwikkelingen (waaronder digitalisering, robotisering en circulaire bedrijfsvoering) vragen om meer/andere werkgelegenheid en meer fysieke ruimte;
 - o Agrosector: streven naar duurzaamheid zal leiden tot efficiënter ruimtegebruik en efficiëntere productie, maar ook afname van werkgelegenheid; koppeling van de Landbouwsector en Vrijtijdseconomie biedt kansen voor economische stabiliteit in het buitengebied, door o.a. de beleving van het weidse karakter van het landelijk gebied met het gebruik hiervan door akkerbouw te combineren;
 - o Zorg en arbeidsmarkt: door vergrijzing en stijging van de levensverwachting zal de zorgmarkt aantrekken, knelpunten op de arbeidsmarkt voor de zorg kan met verdere introductie van doelmatigheid en technologische innovatie worden opgevangen;
 - o Winkelmarkt: de fysieke aanwezigheid van winkels blijft afnemen door digitaal winkelen en vergrijzing. Een nieuwe mix van bestemmingen en gebruik kan het centrum leefbaar houden;
 - o Vrijtijdseconomie: Steenbergen heeft (in potentie nog) veel te bieden op het gebied van ruimte, natuur en outdoor activiteiten;
 - o Post-corona: waarschijnlijk zijn de effecten op de gehele economie van Steenbergen in het algemeen door haar aard en samenstelling (relatief veel landbouw en overige handel, voornamelijk dagelijkse voorzieningen versus relatief weinig detailhandel, horeca) beperkt.

- » Beschouwing van beleidskaders:
 - o Provinciaal: (Beleidskader Economie 2030; visie op een toekomstbestendige economie voor Brabant; september 2020) economische ontwikkelingen vanuit stuwende bedrijfsactiviteiten dienen bij te dragen aan een brede welvaart en aan een sociale samenhang als maatschappelijk fundament, waarbij een aantrekkelijke woon- en leefomgeving en samenwerking tussen kennisinstellingen – bedrijven – overheid (Triple helix) randvoorwaarden zijn;
 - o Regionaal: de Economische Agenda West-Brabant, Hub voor vernieuwend ondernemerschap (Economic Board West-Brabant; januari 2019) zet o.a. in op de sectoren Agrofood/ biobased en Industrie, samenwerking in de regio (Triple helix, in en tussen sectoren), de strategie van verbinden, verslimmen en verduurzamen, vernieuwend ondernemerschap, programma's voor Vrijtijdseconomie, "acquisitie en vestigen" van nieuwe bedrijven, o.a. door hen voldoende (ruimtelijk) groeiperspectief te bieden;
 - o Sectoraal: Agrofood = toppositie als plantaardige regio uitbouwen; Vrijtijdseconomie = crossovers met andere beleidsvelden inzetten.

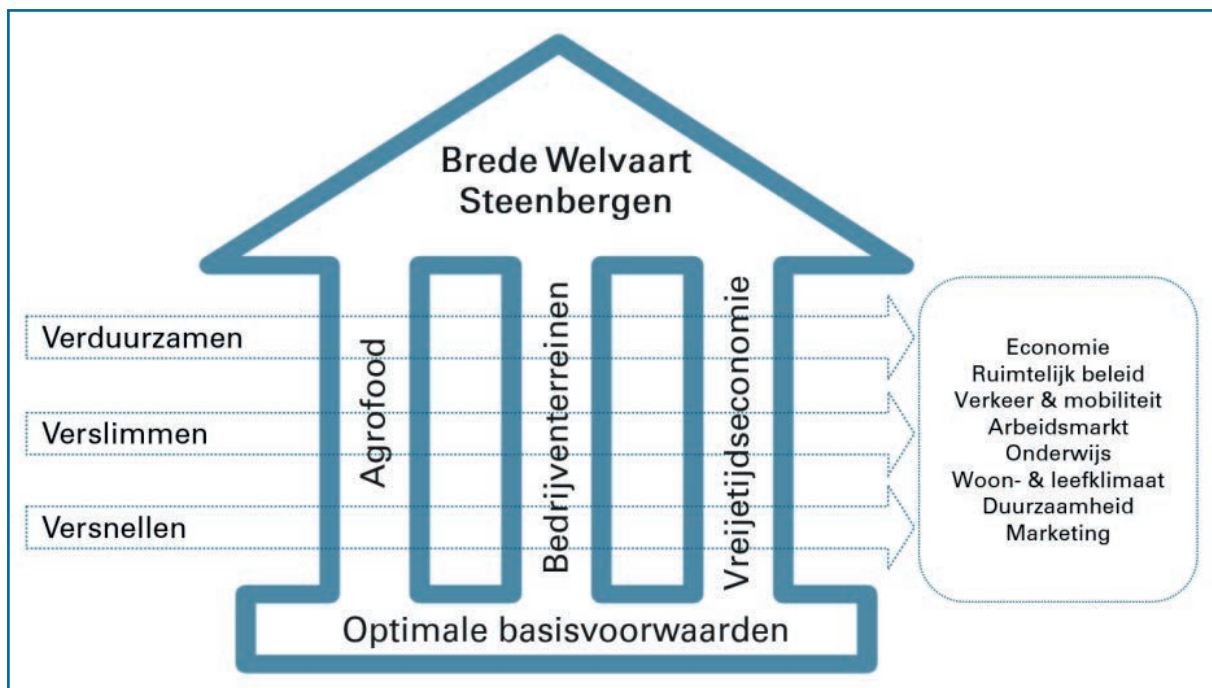
Gebaseerd op de economische foto van Steenbergen is een SWOT-analyse (= sterkte-zwakte analyse) uitgevoerd. De belangrijkste daarvan staan hieronder.

- » Sterktes: ligging aan de A4 met veel ruimte, natuur en water; ontwikkelingen op het AFC Nieuw Prinsenland en algemene bedrijventerreinen, stijging werkgelegenheid, lokale en regionale partners.
- » Zwaktes: te weinig hoogopgeleiden, grote uitgaande pendel, teruggang economische functie centrum.
- » Bedreigingen: te geringe vestigingsruimte voor bedrijven, leefbaarheid in de kernen staat onder druk, krapte op de arbeidsmarkt.
- » Kansen: doorontwikkeling AFC Nieuw Prinsenland, combinatie water, agrarisch buitengebied en Recreatie en toerisme, hotel langs de A4, promotie regio Brabantse Wal.

Ter afsluiting heeft de Stec Groep in haar rapport de opgaven waarvoor de gemeente Steenbergen staat geformuleerd. Aan de hand van die opgaven adviseert zij de gemeente Steenbergen zich te focussen op een drietal economische stuwmotoren en aan te sluiten bij de Economische Agenda West-Brabant (zie hiervoor onder Regionaal). Door verbinding te maken tussen enerzijds de specifieke sterkten en kansen van Steenbergen met anderzijds de regionale benadering van maatschappelijke opgaven ontstaat een evenwichtig en toekomstgericht economisch beleid. Vanzelfsprekend dient aan een aantal voorwaarden te worden voldaan.

Afbeelding: visualisatie onderlinge verbondenheid tussen diverse economische thema's (bron: Stec Groep)

Het rapport van de Stec Groep, Bouwstenen voor Economische Kracht Steenbergen is in Deel 4: Bijlagen en bronnen, paragraaf 4.2 opgenomen.

1.4 Conclusies en interpretatie

De ligging van de gemeente Steenbergen met haar kernen in een weids landschap met landbouw, natuur en water en met een rijke historie brengt dat de economie van Steenbergen alles in zich heeft om te floreren. Dat zal niet uit zichzelf gebeuren. Daarvoor moeten keuzes worden gemaakt en richting worden bepaald. Dat hebben we gedaan aan de hand van interpretatie van het voorstaande en dan vooral het beeld dat we van de economische foto van Steenbergen hebben gekregen. Die interpretaties hebben ons tot de volgende conclusies gebracht.

De sector Agrofood is van grote betekenis voor de Steenbergse economie. Door de ontwikkeling van het AFC Nieuw Prinsenland is een broedplaats van bedrijfs- en productontwikkeling, innovatie en verduurzaming ontstaan met een structureel groeiende werkgelegenheid en toegevoegde waarde voor de economie van Steenbergen. Ook provinciaal, nationaal en internationaal wordt Agrofood als Topsector erkend.

De bedrijventerreinen in Steenbergen zorgen voor veel dynamiek in de economie van Steenbergen: de werkgelegenheid is groot en de behoefte aan uitbreiding en nieuwe vestigingen blijft toenemen. Een remmende factor op de ontwikkeling van de bedrijven op de Bedrijventerreinen zou het gebrek aan beschikbare arbeidskrachten kunnen zijn. Het arbeidspotentieel is in Steenbergen gering te noemen en zal de komende jaren door vergrijzing en ontgroening, en door een grote uitgaande pendel nog verder afnemen. Daarbij komt dat Steenbergen relatief veel laag- en middelhoog opgeleiden kent en relatief weinig hoogopgeleiden. Er is mogelijk sprake van een kwantitatief te kort en een kwalitatieve scheefgroei.

De combinatie van authentieke eigenschappen van de gemeente Steenbergen met natuurwaarden en rijkheid aan water, het agrarisch buitengebied, de Vestingstad met bijbehorende monumenten en de verbondenheid met de laatste twee wereldoorlogen, maakt dat inwoners van Steenbergen trots mogen zijn op hun stad en "rijkdom". Vanuit economisch perspectief mag die rijkdom via promotie en marketing meer en sterker uitgedragen worden, zodat de potentie aan recreatie en toerisme meer wordt benut. De komst en extra bestedingen van bezoekers bovenop die van eigen inwoners zijn nodig om de leefbaarheid en voorzieningen in de kernen op peil te houden of zelfs uit te breiden. Vanuit recreatie en toerisme kan ook de verbinding met de landbouwsector in het buitengebied worden gezocht, zodat ook daar de bereikbaarheid en vitaliteit langdurig kan worden gewaarborgd.

Voor aansluiting met de regionale ontwikkelingen zullen we in onze strategie afstemmen op de 3 V's: Verduurzamen, Verslimmen en Versnellen overeenkomstig de Economische Agenda West-Brabant, Hub voor vernieuwend ondernemerschap.

In de rapporten Economische Barometer Steenbergen 2020 en Bouwstenen voor Economische Kracht Steenbergen wordt de krapte op de arbeidsmarkt in Steenbergen beschreven. Een bijkomend effect van deze krapte is het aantrekken van arbeidsmigranten. In beide rapporten wordt hiervan geen melding gemaakt. Tijdens de externe gesprekstafels op 22 april 2021 (zie Deel 4 Bronnen en bijlagen, paragraaf 4.3) is aangegeven dat de sector Agrofood erg afhankelijk van arbeidsmigranten is en dat huisvesting van hen een belangrijk thema is. Bij de randvoorwaarde Woningbouw (zie Deel 2 Economische kaders, paragraaf 2.5) wordt aangegeven dat ook voor hen voldoende en passende woonruimte beschikbaar moet komen.

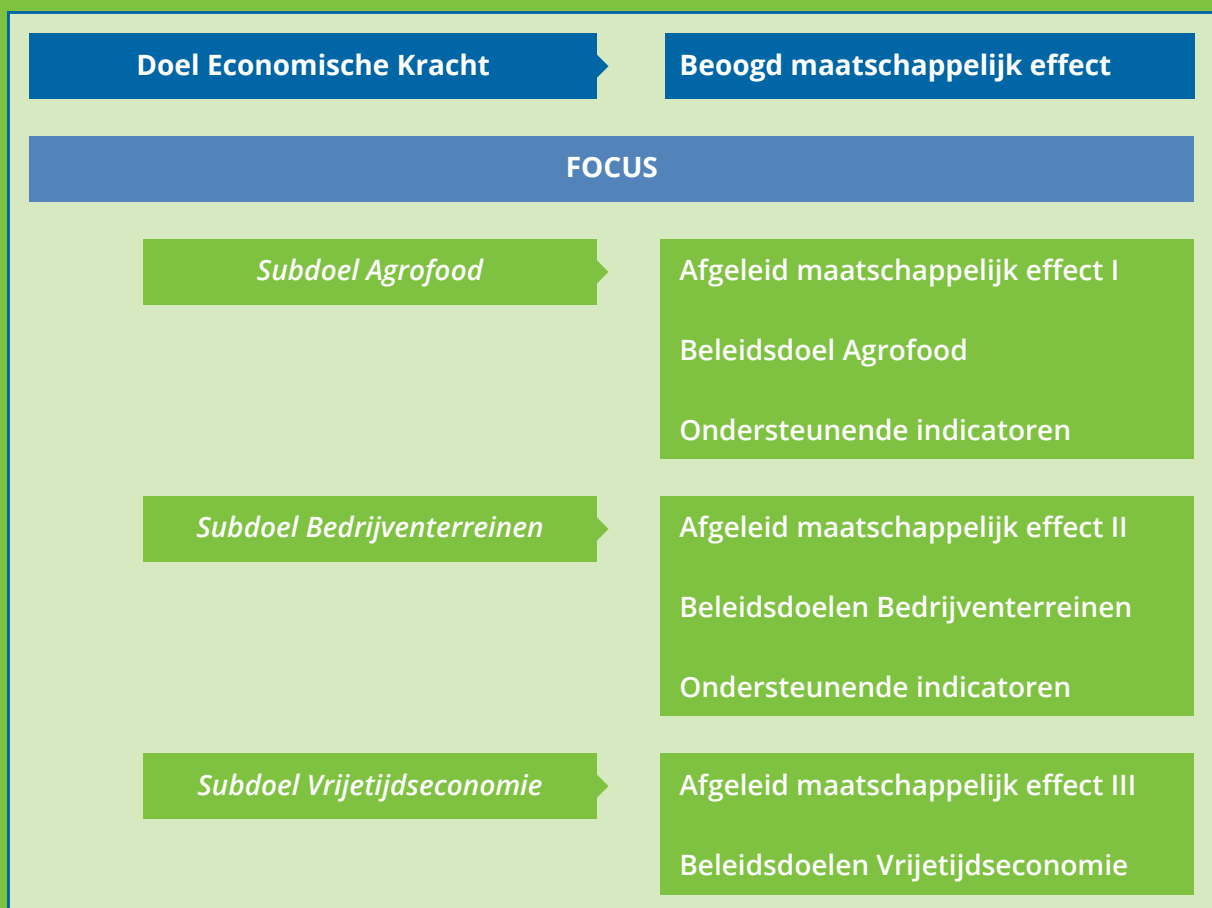
Alles overziend kunnen we stellen dat de focus van het economische beleidskader ligt op:

Kijkend naar de economie van Steenbergen zien we dat de meest toegevoegde waarde en arbeidskracht zich bevindt bij de sectoren Agrofood en Bedrijventerreinen. De sector Vrijtijdseconomie blijkt uit de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens een bijzondere sector: het heeft veel potentie in zich en biedt impulsen aan de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in de kernen en centra die de gemeente rijk is.

In Deel 2 Economische Kaders gaan we nader in op deze focus en welke randvoorwaarden daarbij horen om het economisch beleid van Steenbergen effectief en toekomstgericht te laten zijn.

DEEL 2

ECONOMISCHE KADERS

ECONOMISCHE KADERS

Samen voor een sterke economie

In het vorige deel hebben we de economische analyse van Steenberg en gepresenteerd. We hebben gelezen dat de economische potentie van de gemeente Steenberg en door haar ligging, de aanleg van de A4 en de ontwikkeling van het AFC Nieuw Prinsenland groot is. Tevens hebben we de conclusie moeten trekken dat de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in de kernen onder druk staan. Met een veelvoud aan individuele maatregelen benutten we de potentie niet optimaal en lossen we ook de vraagstukken niet op. Daarom moeten we keuzes maken. En bij keuzes maken horen ook het scheppen van de juiste randvoorwaarden.

Van een goed draaiende economische motor profiteert iedereen binnen de gemeente Steenberg en. Het doel vanuit dit beleidskader is dus:

Een sterker ondernemersklimaat ontwikkelen, waardoor Steenberg en voortdurend een meer aantrekkelijke gemeente voor bedrijven en ondernemers wordt.

Het is dan wel belangrijk dat de verschillende onderdelen goed op elkaar zijn afgesteld: de bedrijven moeten de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen en te groeien en de gemeente dient daarvoor kaders te scheppen en daarbinnen faciliterend op te treden. Met die gedachte willen we het volgende economisch maatschappelijk effect bereiken:

Een sterker lokaal economisch klimaat dat door de bedrijven en ondernemers in Steenberg en wordt gedragen en groeimogelijkheden biedt voor zowel internationale als lokale ambities.

Al in de Economische visie 2020 Steenberg en wordt van vier hoofdthema's en vijf sectorale visies uitgegaan. Deze wijze van benaderen houden we in dit beleidskader vast. We brengen wel meer focus op de sectoren aan, door deze terug te brengen naar drie. Deze drie sectoren leveren het meeste rendement op voor de brede economie en hebben het grootste positieve effect op de andere economische sectoren. Deze wijze van focus aanbrengen past ook in het provinciaal beleid wat betreft stimuleren van stuwende bedrijfsactiviteiten.

De focus in het voorliggende beleidskader is:

In Steenberg en beschouwen we Agrofood, Bedrijventerreinen en Vrijtijdseconomie als de dragers van de lokale economie.

Door focus aan te brengen op deze drie dragers wordt de gehele Steenbergse economie versterkt: groei in productiviteit leidt tot toename van de werkgelegenheid (het zogenaamde multiplier effect) en heeft daarmee een positief effect (toegevoegde waarde) op andere onderdelen van de economie (het zogenaamde revolverend effect).

In de volgende paragrafen wordt per drager het bijbehorende doel uitgewerkt, dat van het hoofddoel is afgeleid. Dat geldt ook voor de beoogde economische maatschappelijke effecten die we nastreven en voor de beleidsdoelen.

Economie staat niet op zichzelf en is ook afhankelijk van andere domeinen. Hieruit zijn randvoorwaarden af te leiden die in paragraaf 2.5 worden toegelicht.

Doel Economische Kracht

Sterker ondernemersklimaat ontwikkelen, waardoor Steenbergen voortdurend een meer aantrekkelijke gemeente voor bedrijven en ondernemers wordt.

Beoogd maatschappelijk effect

Een sterker lokaal economisch klimaat dat door de bedrijven en ondernemers in Steenbergen wordt gedragen en groeimogelijkheden biedt voor internationale, nationale en lokale ambities.

Focus

In Steenbergen beschouwen we Agrofood, Bedrijventerreinen en Vrijtijdseconomie als dragers van de lokale economie. Door focus aan te brengen op deze drie dragers wordt de gehele Steenbergse economie versterkt: groei in productiviteit leidt tot toename werkgelegenheid en heeft daarmee een positief effect (toegevoegde waarde) op andere onderdelen van de economie.

2.1 Agrofood

Subdoel Agrofood

De positie en het belang van Steenbergen binnen de topsector Agrofood vergroten en verstevigen door samenwerkingsverbanden aan te gaan en een ontwikkelklimaat te initiëren en faciliteren.

Beoogd maatschappelijk effect I

Agrofood (en landbouwsector) in Steenbergen verwerven een leidende positie binnen het programma Agrofood/Biobased en vervullen een leidende rol in Next Economy trends

Beleidsdoel Agrofood:

Groeien naar economische toegevoegde waarde van 30% naar 35% in 2025.

Ondersteunende indicatoren:

Onderwerpen van innovatie en wijze van samenwerking tussen Agrofood en landbouwsector in Steenbergen zijn bekend in 2025.

Op het AFC Nieuw Prinsenland worden jaarlijks bijeenkomsten/congressen/beursen van (inter-) nationale betekenis gehouden vanaf 2025.

Onder Agrofood vallen de agrarische bedrijven in het buitengebied en de bedrijven op het AFC Nieuw Prinsenland en binnen het Westland, waar een aantal grote bedrijven is gevestigd en waar veel innovatie qua teeltmethodieken, hergebruik van materialen en efficiëntie in de landbouw plaatsvindt. Nationaal en internationaal is Agrofood als topsector erkend. De sector Agrofood is voor de Steenbergse economie van zeer groot belang.

Vanwege dat grote belang is voor de sector Agrofood het volgende subdoel geformuleerd:

De positie en het belang van Steenbergen binnen de topsector Agrofood vergroten en verstevigen door samenwerkingsverbanden aan te gaan en een ontwikkelklimaat te initiëren en faciliteren.

Uit deze formulering blijkt dat het niet alleen de bedrijven binnen de sector Agrofood zijn, die hiertoe het initiatief hoeven te nemen. Ook de gemeente Steenbergen zal hieraan actief gaan bijdragen. In paragraaf 2.5 Randvoorwaarden gaan we hier nader op in.

Voor de sector Agrofood streven we naar het volgende economisch maatschappelijk effect:

Agrofood (en landbouwsector) in Steenbergen verwerven een leidende positie binnen het programma Agrofood/Biobased en vervullen een leidende rol in Next Economie trends.

Vanuit het AFC Nieuw Prinsenland wordt veel aandacht, tijd en geld besteed aan innovatie en duurzame ontwikkelingen. Het zou goed zijn als deze dynamiek verder strekt dan aan landbouw gerelateerde ontwikkelingen. De ontwikkelingen op het AFC Nieuw Prinsenland mogen als een actieve voorbeeldfunctie voor het MKB in Steenbergen gelden en een trekkersrol in de regio vervullen. Bedrijven die nationale of internationale ambities nastreven, zullen hierin worden ondersteund.

Het beoogde maatschappelijke effect leidt tot het beleidsdoel:

Groeien naar een economische toegevoegde waarde van 35% in 2025.

Tijdens de laatste meting over 2019 bedroeg de economische toegevoegde waarde van Agrofood samen met de Landbouwsector 30%. Wij geloven in de toekomstbestendige ontwikkelingen die de bedrijven binnen deze sector met elkaar doormaken en zien graag dat hun economische waarde voor Steenbergen blijft toenemen.

De indicatoren die ons aangeven in hoeverre we op weg zijn het gestelde subdoel te bereiken, zijn:

- Onderwerpen van innovatie en wijze van samenwerking tussen Agrofood en landbouwsector in Steenbergen zijn bekend in 2025.
- Op het AFC Nieuw Prinsenland worden jaarlijks bijeenkomsten/congressen/beurzen van (inter-) nationale betekenis gehouden vanaf 2025.

In Deel 3 Economisch Vooruitzicht worden de bijbehorende actierichtingen aangeven.

INTERVIEW

Bedrijf: Rijk Zwaan Zaadteelt en Zaadhandel B.V.
Economische drager: Agrofood
Gesproken met: Leo Woudenberg,
Facility Manager Breeding Operations
Kees Knulst, Specialist Public Affairs

“Niet in je eentje oplossingen verzinnen, maar echt samen optrekken, ook met de inwoners van de gemeente Steenbergen.”

RIJK ZWAAN

Rijk Zwaan Zaadteelt en Zaadhandel B.V. is een internationaal groenteveredelingsbedrijf met ruim 3.600 medewerkers in dertig verschillende landen. Het hoofdkantoor staat in het Zuid-Hollandse De Lier. “We zijn een van de negen grotere spelers die ervoor zorgen dat er wereldwijd

kwalitatief goede groenterassen worden veredeld voor de wereldwijde markt. Dat brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee”, vertelt Kees Knulst. Leo Woudenberg vult aan: “Groenterassen moeten aansluiten bij de lokale omstandigheden. Alleen al van sla zijn er daarom bijvoorbeeld al vierhonderd rassen. Die hebben we niet zomaar ontwikkeld, er gaan generaties overheen om te komen tot voldoende sla-zaadjes voor één ras.” De zaden daarvan levert het bedrijf aan groentetelers in meer dan honderd landen. Rijk Zwaan heeft een omzet van ruim 500 miljoen euro. Circa dertig procent van de omzet wordt jaarlijks geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling. “Dat moet ook wel, want een ras gaat gemiddeld maar acht jaar mee. In 2050 wonen er 10 miljard mensen op de aarde en die moeten allemaal eten. Als het gaat om groenten, is er nog een hele slag te slaan.”

Steenbergen

Begin deze eeuw opende Rijk Zwaan een vestiging in Fijnaart, een locatie waar de grond zeer geschikt is voor veredeling van groenten. “We maakten daar een enorme groei door waardoor we meer ruimte en kassen nodig hadden, maar die waren daar niet beschikbaar”, vertelt Leo Woudenberg. Na een grondige zoektocht kwam in 2017 het AFC van Steenbergen in beeld. “De grond hier is zwaarder dan in Fijnaart. Dat maakt het niet geschikt voor veredeling, maar wel voor zaadteelt. We hebben in 2019 grond bijgekocht op het AFC waardoor we hier nu vijftig hectare tot onze beschikking hebben. Dit zullen we stapsgewijs gaan vullen.” Momenteel werken er zo’n twintig mensen in Steenbergen voor Rijk Zwaan. De verwachting is dat dit aantal in twintig jaar zal groeien naar misschien wel tweehonderd. “We hebben mensen nodig met verschillende achtergronden, zowel praktisch geschoold als wetenschappelijk opgeleid.”

“We sponsoren met veel plezier initiatieven in Steenbergen, die aansluiten bij waar wij voor staan, zoals gezond eten en bewegen.”

Ambitie

Natuurlijke groei door kansen te benutten. Dat is al sinds de heer Rijk Zwaan in 1924 een winkel voor groente-, bloem- en landbouwzaden begon in Rotterdam, de insteek geweest van het familiebedrijf. Medewerkers een prettige en duurzame baan bieden met goede arbeidsvoorwaarden is verankerd in de doelstellingen van het bedrijf. Rijk Zwaan wil constructief samenwerken met haar partners, ook met de gemeente Steenbergen. “Een goede samenwerking in de regio is voor ons erg belangrijk. De rol van de gemeente is voor ons vooral faciliterend en agenderend”, zegt Kees Knulst. En dat gaat verder dan alleen het terrein van het eigen bedrijf. “Een goede infrastructuur, busverbindingen en voldoende woningen zijn voor ons als werkgever van groot belang. Daarnaast trekken we graag samen op richting de inwoners van de gemeente, om hen mee te nemen in de ontwikkeling van het bedrijf en het AFC als geheel.” Niet in je eentje oplossingen verzinnen, maar echt samen optrekken. Dat is hoe Rijk Zwaan het graag ziet. Zelf zijn ze zeker ook bereid om iets terug te doen voor de gemeenschap. “Zo sponsoren we met plezier initiatieven in Steenbergen die aansluiten bij waar wij als bedrijf voor staan, zoals gezond eten en bewegen.”

2.2 Bedrijventerreinen

Subdoel Bedrijventerreinen

Ruimte bieden aan bedrijven om zich in Steenbergen op een (nieuw) bedrijventerrein te vestigen en te groeien, met ondersteuning om bestaande terreinen toekomstbestendig in te richten en nieuwe terreinen naar de meest actuele inzichten op te zetten.

Beoogd maatschappelijk effect II

- Ondernemers hebben de ruimte en gelegenheid zich in Steenbergen op een (nieuw) bedrijventerrein te vestigen en hun bedrijfsvoering vitaal en duurzaam in te blijven richten met vernieuwende business concepten en innovaties.

Beleidsdoelen Bedrijventerreinen:

- Groeien naar economische toegevoegde waarde van 33% naar 35% in 2025.
- Stijging van indicator "waardering vestigingsklimaat" naar 7,5 in 2025.

Ondersteunende indicatoren:

- Stijging van werkgelegenheid op bedrijventerreinen naar 33% in 2025.
- Groeien naar toepassing van duurzame energietoepassingen door 30% van de bedrijven die op bedrijventerrein zijn gevestigd in 2025.
- Vestigingsruimte voor bedrijven met 15 hectaren uitbreiden in 2025.

Bijna 10% van de bedrijven in Steenbergen zijn op een bedrijventerrein gevestigd. De algemene bedrijventerreinen in Steenbergen kennen een diversiteit aan bedrijfsvestigingen. De ligging aan de A4 maken de bedrijventerrein goed bereikbaar en daardoor gewild. Er is behoefte aan nieuwe bedrijfsvestigingen. Sommige bedrijven willen moderniseren/verplaatsen (revitalisering en transformatie) waardoor een kettingreactie op gang komt. Bedrijventerreinen zorgen voor bijna een kwart van de werkgelegenheid in Steenbergen.

Vanwege dat grote belang is voor de sector Bedrijventerreinen het volgende subdoel geformuleerd:

Ruimte bieden aan bedrijven om zich in Steenbergen op een (nieuw) bedrijventerrein te vestigen en te groeien, met ondersteuning om bestaande terreinen toekomstbestendig in te richten en nieuwe terreinen naar de meest actuele inzichten op te zetten.

Vanuit de gemeente zullen we er alles aan doen om de realisatie van een nieuw bedrijventerrein te bewerkstelligen. Dit vergt wel regionale afstemming. In "Regionale afspraken bedrijventerreinontwikkeling regio West-Brabant 2019 - 2023" is opgenomen, dat ontwikkeling van bedrijventerreinen in de regio complementair aan elkaar moet zijn via clusters van gethematiseerde terreinen: bijvoorbeeld Logistiek in Moerdijk, Agrofood in Steenbergen en Creatieve dienstverlening in Breda.

Afgeleid van het hoofddoel ("sterker lokaal economisch klimaat...") is voor Bedrijventerreinen het economisch maatschappelijk effect beoogd:

Ondernemers hebben de ruimte en gelegenheid zich in Steenberg en op een (nieuw) bedrijventerrein te vestigen en hun bedrijfsvoering vitaal en duurzaam in te blijven richten met vernieuwende business concepten en innovaties.

We zouden graag zien dat bedrijven in Steenberg naar de toekomst kijken en oog voor maatschappelijke ontwikkelingen hebben. Alleen op die manier is de bedrijfsvoering toekomstbestendig: vitaal en duurzaam! Tegelijkertijd zal er ruimte komen om te experimenteren met nieuwe vormen van ondernemen via start ups of nieuwe productieprocessen/vormen van bedrijfsvoering.

Dat beoogde effect leidt tot de beleidsdoelen:

- Groeien naar een economische toegevoegde waarde van 35% in 2025.
- Stijging van de indicator "Waardering vestigingsklimaat" naar 7,5 in 2025.

Tijdens de laatste meting over 2019 bedroeg de economische toegevoegde waarde van de Bedrijventerreinen 33%. Doorontwikkeling van de Bedrijventerreinen via uitbreiding (letterlijk ruimte bieden) is belangrijk, maar van meerdere omstandigheden en andere stakeholders afhankelijk. Een andere manier om ruimte te creëren is revitalisering en transformatie. Het initiatief daartoe dient bij de bedrijven vandaan te komen. De gemeente zal hieraan actief bijdragen door regisserend/kaderstellend en faciliterend (in advisering, beleidsvormend of samenwerkend) op te treden. In paragraaf 2.5 Randvoorwaarden gaan we hier nader op in.

De indicatoren die aangeven dat we het gestelde subdoel voor Bedrijventerreinen bereiken, zijn:

- Stijging van werkgelegenheid op bedrijventerreinen naar 33% in 2025.
- Groeien naar toepassing van duurzame energietoepassingen door 30% van de bedrijven die op bedrijventerreinen zijn gevestigd in 2025.
- Vestigingsruimte voor lokale bedrijven met 15 hectaren uitbreiden in 2025.

Deze indicatoren geven aan dat de totale ontwikkeling en doorgroei van Bedrijventerreinen een samenspel is van enkele elementen. Uitbreiding van de huidige bedrijventerreinen zorgt voor een positief ondernemersklimaat met meer werkgelegenheid en daarmee tot stijging van de economische toegevoegde waarde door bedrijven die toekomstgericht ondernemen met onder andere duurzame energietoepassingen. Een positief ondernemersklimaat zorgt er ook voor dat ondernemers vooruitlopend op de verplichte toepassing van duurzame energietoepassingen zelf initiatieven naar nieuwe energiebronnen of -besparingen ontplooiën. Voor de groei van de werkgelegenheid dient wel het arbeidspotentieel te worden vergroot. In paragraaf 2.5 Randvoorwaarden gaan we hier nader op in.

In Deel 3 Economisch Vooruitzicht worden de bijbehorende actierichtingen aangegeven.

INTERVIEW

Bedrijf: FoodeQ
Economische drager: Bedrijventerreinen
Gesproken met: Marinus de Bruijn, sales director

“Steenbergen biedt een goede ontsluiting en heeft de ruimte om te blijven groeien. We hebben zeker de intentie om hier te blijven.”

FOODEQ

Januari 2009 begon Marinus de Bruijn op de zolder van zijn schuur in Dinteloord met FoodeQ: “Zonder klanten, maar vol zelfvertrouwen.”

Hij was dan ook geen nieuwkomer in de wereld van de triltechniek waarin FoodeQ gespecialiseerd is en die onder meer gebruikt wordt door fritesfabrikanten. “Er was op dat moment maar één bedrijf dat deze techniek leverde en ik wist dat er behoefte was aan een nieuwe speler.” Stap voor stap bouwde Marinus

de Bruijn zijn bedrijf op. “Eerst wist ik het vertrouwen te winnen van familiebedrijven, daarna volgden ook de machine-fabrieken in binnen en buitenland.” Hij had het spreekwoordelijke gat in de markt gevonden.

Inmiddels staat er een ruim pand op het Reinierpark III in Steenbergen waar 28 mensen voor FoodeQ werken. Zij ontwerpen en leveren innovatieve maatwerkmachines die voldoen aan de hoogste voedselveiligheidseisen. De triltechniek en food processing van FoodeQ zorgt voor transport, spreiden en ontvetten. De hygiënische en onderhoudsvriendelijke methode wordt gebruikt voor allerlei voedingsmiddelen; van kipfilet tot aardbeien en van bessen tot borrelnootjes.

Steenbergen

Omdat de zolder in Dinteloord al snel te klein werd voor FoodeQ, ging Marinus de Bruijn opzoek naar een grotere locatie. Hij kwam uit in Steenbergen waar hij een geschikt pand met een loods vond. “In 2012 trad Jaco van der Jagt toe als compagnon. Het ging erg goed. Er waren jaren dat onze omzet verdubbelde.” FoodeQ groeide weer uit zijn jasje. De benodigde ruimte werd gevonden op het bedrijventerrein Reinierpark III. “Eerst hebben we één perceel gekocht, maar uiteindelijk zijn het er toch twee geworden. We ontwikkelden ons zo snel, dan wil je niet later spijt hebben dat je niet toch het laatste stuk erbij hebt genomen.” Het ruime moderne gebouw dat FoodeQ liet bouwen aan de Warwickstraat is een fraai visite kaartje voor het bedrijf.

“Onze klanten en gasten komen hier, dus het is belangrijk dat we hen goed kunnen ontvangen.” De ligging van het bedrijventerrein, zo vlak bij de A4 komt goed van pas. “Het is voor ons belangrijk dat we goede ontsluiting hebben. Ook hebben we ruimte nodig want we groeien nog steeds. Steenberg en biedt dit allemaal. We hebben dan ook zeker de intentie om hier te blijven.”

“De mensen die hier werken, die maken ons bedrijf. Het is enorm belangrijk dat zij deskundig zijn en dat de sfeer goed is.”

Ambitie

FoodeQ ontwikkelt zich steeds meer en richt zich nu ook op complete productielijnen. Op dit moment levert het bedrijf aan 24 landen en heeft het wereldwijd alleen al 2150 trillers geproduceerd. “In de coronatijd groeiden we even wat minder snel, maar dat herstelt zich nu alweer.” Van de gemeente verwacht Marinus de Bruijn dat het bijdraagt aan een goede uitstraling van het bedrijventerrein. “Dat het openbare groen netjes wordt bijgehouden bijvoorbeeld en dat tijdelijke loods en niet te lang blijven staan.” Een hotel aan de A4 zou voor FoodeQ een mooie aanvulling zijn op de bestaande voorzieningen. “Gelukkig wordt de horeca ook steeds beter.” Geschikt personeel vinden, is voor FoodeQ een uitdaging. “We zijn ook kritisch. De mensen die hier werken, die maken ons bedrijf. Het is enorm belangrijk dat zij deskundig zijn en dat de sfeer goed is. Het merendeel van de mensen die bij ons werkt, komt overigens hier uit de regio. Met een goede infrastructuur en mogelijkheden voor bijvoorbeeld stagiaires om ons te bereiken - denk aan een fietsenstalling bij de bushalte - kan de gemeente meehelpen om onze ambities waar te maken.”

2.3 Vrijtijdseconomie

Subdoel Vrijtijdseconomie

Potentie van Vrijtijdseconomie meer benutten.

Beoogd maatschappelijk effect III

- Aantrekken van meer bezoekers en bestedingen van buitenaf ter versterking van de lokale economie en verbetering van de leefbaarheid in de kernen.

Beleidsdoelen Vrijtijdseconomie:

- Binnen Vrijtijdseconomie zijn de thema's Agrofood en landbouw erkend in 2025.
- Stijging van het aantal overnachtingen naar 50.000 per jaar in 2025.

De gemeente Steenbergen heeft in potentie de mogelijkheden een toeristische en recreatieve trekpleister te worden. Alle factoren daarvoor zijn aanwezig. In dit beleidskader willen we die potentie gaan ontsluiten. Het is niet alleen een gemiste kans als we de mogelijkheden daartoe onbenut laten, het is als een verlies aan leefbaarheid en inkomen te beschouwen. Elementen van de Vrijtijdseconomie kunnen ook de verbindende factoren met de agrarische bedrijven in het buitengebied vormen.

En daarom is de subdoelstelling voor Vrijtijdseconomie kort en krachtig:

Potentie van Vrijtijdseconomie meer benutten.

We richten ons vanuit Vrijtijdseconomie op eigen inwoners en bezoekers van buitenaf. Hun aanwezigheid en bestedingen aan de horeca en detailhandel hebben direct gevolgen voor de levendigheid in de kernen, wat een positief effect op het algehele voorzieningenniveau heeft.

Het beoogd maatschappelijk effect van het gestelde doel zal zichtbaar zijn:

Aantrekken van meer bezoekers en bestedingen van buitenaf ter verstrekking van de lokale economie en verbetering van de leefbaarheid in de kernen.

De aanwezigheid van bezoekers is niet alleen gezellig, het leidt tot bestedingen bij de horeca en detailhandel. Die bestedingen zijn noodzakelijk om het voorzieningenniveau op orde te houden en het liefst nog te verhogen.

Dit beoogde maatschappelijke effect leidt tot de beleidsdoelen:

- Binnen Vrijtijdseconomie zijn de thema's Agrofood en landbouw erkend in 2025.
- Stijging van het aantal overnachtingen van 38.000 naar 50.000 in 2025.

De verbinding tussen Vrijetijdseconomie met Agrofood en landbouw zorgt voor economische toegevoegde waarde voor beide sectoren (multiplier en revolverend effecten). Meer bezoekers aan het agrarische buitengebied zorgt voor bereikbaarheid en vitaliteit. Het biedt aan agrarische ondernemers toeristische nevenactiviteit te ontplooiën door bijvoorbeeld de verkoop van streekproducten, kleinschalige horeca of bed & breakfast te faciliteren. Tijdens de laatste meting over 2019 bedroeg het aantal overnachtingen bijna 38.000. De stijging naar 50.000 overnachtingen geeft de ambitie weer die we met Vrijetijdseconomie hebben.

Voor Vrijetijdseconomie werken we in dit Beleidskader niet met indicatoren, maar zoeken de resultaten in de acties waaraan in Deel 3 Economisch Vooruitzicht richting wordt gegeven. De resultaten van de acties gaan we wel met indicatoren in de Economische Barometer meten, zodat we de voortgang kunnen volgen. Welke indicatoren dat worden, wordt in het Uitvoeringsprogramma vastgesteld.

INTERVIEW

Bedrijf: *Bobla SUP & Surf*
Economische drager: *Vrijtijdseconomie*
Gesproken met: *Mireille Mortiers, eigenaar*

“Het is hard werken, maar als ik de blije, ontspannen gezichten van mijn klanten zie dan heb ik dat er graag voor over.”

BOBLA SUP & SURF

Mireille Mortiers is een echt buitenmens. Ze houdt van het water. Tien jaar lang was ze zelfs windsurfinstructeur op Aruba. Terug in Nederland begon ze met suppen. In eerste instantie als tijdverdrijf voor als er geen wind was, maar al snel kreeg ze de smaak te pakken. “Ik wil mensen graag laten genieten en laten bewegen. Suppen

past daar perfect bij. Het is een mooie combinatie van actief bezig zijn en ontspannen.” Goed materiaal is enorm belangrijk voor een fijne sup-ervaring. En dat kost geld. “Toen ik met Bobla begon in 2018 heb ik echt geïnvesteerd in goed materiaal.” Van begin mei tot eind september, is Mireille Mortiers met haar aanhanger vol supps te vinden bij de stijgers van het Bovensas. “Ik run Bobla alleen en heb inmiddels vijftien supps tot mijn beschikking. Die verhuur ik, maar ik geef ook lessen bijvoorbeeld voor bedrijfsuitjes. In vijf minuutjes vertel ik over de basis en daarna gaan we samen het water op. Het mooie van suppen is dat bijna iedereen het kan.”

Steenbergen

Ze woont in Roosendaal, maar ‘haar’ plekje bij de stijgers van het Bovensas voelt voor Mireille Mortiers als thuis. “Het is daar zo mooi. Als je met de sup de krek route neemt dan kom je bijna niemand tegen, maar zie je wel reetjes en ijsvogeltjes. Echt prachtig. Vanaf het water ziet alles er anders uit. Als je bij het sluisje de hoek omgaat, dan is het net of je in Frankrijk bent.” Het valt haar op dat veel van de mensen die bij haar suppen verrast zijn over hoe mooi de Steenbergse natuur is. “Terwijl ze meestal wel in de buurt wonen.” Op het gebied van toerisme gebeurt er al van alles bij het Bovensas. “Ik geloof er heel erg in dat je elkaar moet versterken. Zo werk ik veel samen met ‘Buiten aan de Baak’. Zij verwijzen mensen naar mij door en ik wijs mijn gasten op hun terras.” Ook met de andere ondernemers in de buurt heeft ze een goede relatie. “Dat is belangrijk want je kunt elkaar versterken. Ik geloof er niet zo in dat je met elkaar moet concurreren.”

Ambitie

Het toerisme in Steenbergen staat nog in de kinderschoenen. “Dat is ook wel de charme ervan. Er liggen hier zeker nog kansen.” Mireille Mortiers zou Bobla best wat uit willen breiden, maar dat is nog niet zo eenvoudig. “Nu moet ik iedere dag met mijn auto en kar naar de sluis rijden. Het is een populaire plek die in de coronatijd door veel meer mensen is ontdekt. Ik kan niet altijd goed parkeren en dan is het een behoorlijke klus om de sups in het water te krijgen. Voor mij zou het heel fijn zijn als ik bijvoorbeeld een container in de buurt had waar ik mijn materiaal neer kan zetten.” Het suppen mag voor haar nooit ten koste gaan van de natuur. “Ik hou bijvoorbeeld altijd rekening met het broedseizoen.” Met de gemeente Steenbergen staat ze in goed contact. “We zorgen er samen voor dat we op een mooie manier gebruik kunnen maken van het water.” Voor nu heeft ze het nog enorm naar haar zin bij het Bovensas. “Het is hard werken, maar als ik de blijde, ontspannen gezichten van mijn klanten zie dan heb ik dat er graag voor over.”

“Ik geloof er niet zo in dat je met elkaar moet concurreren. Je kunt elkaar echt versterken.”

2.4 Zorg economie

Het belang van zorg in Steenbergen duiden en daarbij aangeven dat we in Steenbergen een stevige “zorgbasis” hebben. Daar zijn we blij mee en trots op, zeker op een organisatie als tanteLouise. De totale zorgsector in Steenbergen is nog iets te smal en fragiel om als drager van de economie in Steenbergen te worden gekwalificeerd. We blijven doorbouwen!

Met het opstellen van dit economisch beleidskader is onderzocht welke rol zorg economie in de gemeente Steenbergen kan hebben als economische drager of als kans voor economische groei. Vanuit het maatschappelijk perspectief wordt de zorg economie voornamelijk bekeken vanuit de vraagzijde. Vanuit economisch perspectief wordt voornamelijk naar de aanbodzijde aan zorg en de toegevoegde waarde gekeken.

Vanuit de vraagzijde van zorg economie zal er de komende jaren een (lichte) stijging zichtbaar blijven. Dit komt mede door een (autonome) vergrijzende bevolking. De gemeente Steenbergen dient zich minimaal te houden aan haar maatschappelijke doelstellingen om in ieder geval te zorgen voor beschikbare en hoogwaardige zorg met als doel: preventief beleid, kwaliteit van leven verbeteren, langer thuis wonen, aanbod laten aansluiten op zorgvraag.

Om van zorg een economische drager te maken is allereerst een maatschappelijk ambitie vereist en daarna volgt een actieve economische ontwikkeling. Vanuit economisch perspectief betekent dit (aanbodzijde zorg): gevestigde bedrijven inspireren en faciliteren, nieuwe bedrijven aantrekken met innovatieve en vooruitstrevende zorg.

Werkgelegenheid en toegevoegde waarde creëren binnen de lokale economie zijn dan het gevolg. De mate van ambitie vanuit maatschappelijke perspectief bepaalt daarmee de economische gevolgen. Met een sterke beleidsmatige basis vanuit het Sociaal Domein kunnen we een economische versnelling teweeg brengen.

Vertalen van deze maatschappelijke opgave naar economische krachten biedt voor de gemeente Steenbergen de meerwaarde om zorg economie een prominentere rol te laten spelen in het eigen (economisch) beleid.

Voor de volledige analyse over kansen binnen de zorg economie binnen Steenbergen wordt u verwezen naar Deel 4 Bijlagen en bronnen, paragraaf 4.2.

INTERVIEW

Bedrijf: tanteLouise
Economische drager: Zorgeconomie
Gesproken met: Ingeborg Roks, lid van de Raad van Bestuur

“Gelukkige cliënten en gelukkige medewerkers. Daar gaan we voor!”

TANTE LOUISE

Weinig inwoners van de gemeente Steenbergse zullen tanteLouise niet kennen. “We hebben hier drie woonzorgcentra, een verpleeghuis en een zorglab. Meer dan driehonderd medewerkers, vooral uit Steenbergse zelf, verzorgen er 250 cliënten. Daarnaast leveren we specialistische zorg thuis”, vertelt lid van de Raad van Bestuur van tanteLouise Ingeborg Roks. Op de hele Brabantse Wal

is tanteLouise een bekende naam, maar de roem gaat nog veel verder. In het Steenbergse zorglab komen zelfs delegaties uit China, Japan en andere delen van de wereld om te leren van de innovaties van de vooruitstrevende zorginstelling. “Als je een beetje vooruit kijkt, dan zie je meteen waarom we dat doen. De vergrijzing neemt meer en meer toe, terwijl de arbeidsmarkt steeds krappere wordt. Op dit moment werkt één op de zeven werknemers in de zorg. Als dit zo doorgaat, dan moet dat straks één op de vier worden. Waar moeten die mensen vandaan komen, als ook andere sectoren zoals de horeca het nu al zo moeilijk hebben om geschikt personeel te vinden?”

De oplossing schuilt volgens tanteLouise onder andere in innovaties die het leven van haar cliënten prettiger maken en het werk van de medewerkers verlichten en leuker maken. Voorbeelden? Ingeborg Roks heeft er meer dan genoeg. “Denk bijvoorbeeld aan de heup-airbag. Die gebruiken we in combinatie met een slimme vloer. Die vloer is eigenlijk ontwikkeld voor sporters om hun manier van lopen te analyseren. Wij gebruiken ze om te zien of mensen een risico lopen om snel te vallen. Is dat het geval, dan kunnen ze een heup-airbag dragen. Die is bijna onzichtbaar, maar zorgt ervoor dat als je valt je niet meteen een heupfractuur hebt. Die veiligheid geeft onze cliënten meer zekerheid, minder angst om te vallen waardoor ze ook voldoende blijven bewegen.”

Steenbergen

Ingeborg Roks groeide zelf op in Steenbergen en komt er nog steeds met veel plezier. “Wat in Steenbergen opvalt is dat de sociale cohesie heel sterk is. Dat is voor ons heel erg

prettig. In het Hof van Nassau wonen bijvoorbeeld veel mensen met dementie. Met behulp van technologie en een bijbehorend leerprogramma geven we hen, waar mogelijk, de gelegenheid om zelfstandig een wandeling buiten het verpleeghuis te maken zonder dat ze voor onze medewerkers uit beeld raken. Aan de winkeliers in de buurt hebben we uitgelegd hoe om te gaan met onze bewoners met dementie. Dus als een cliënt van ons zonder portemonnee bij de supermarkt komt om koekjes te kopen, dan geven ze die gewoon mee. De rekening kunnen ze later naar ons sturen. Op die manier geven we onze cliënten bewegingsvrijheid en leggen we verbinding met onze omgeving. Dat soort dingen gaat hier heel goed.”

Ambitie

Gelukkige cliënten en gelukkige medewerkers. Dat is waar tanteLouise voor gaat en staat. De druk op de verpleegzorg moet minder. De zorginstelling kijkt daarom ook steeds meer naar hoe ze mensen nu en straks nog beter in de thuissituatie kan ondersteunen. “Dan moet je denken aan telemonitoring en het aanbieden van nieuwe vormen van dagbesteding. Dit ook om eenzaamheid te voorkomen, zelfredzaamheid van ouderen te stimuleren en mantelzorgers te ondersteunen.” De urgentie die tanteLouise voelt om zich goed voor te bereiden op te toekomst, voelt Ingeborg Roks ook bij de ambtenaren en het bestuur van de gemeente Steenbergen. Van de gemeente verwacht Ingeborg Roks vooral een faciliterende en een verbindende rol. “Door bijvoorbeeld mee contacten te leggen met andere partijen zoals woningcorporaties.” Ingeborg Roks merkt dat de uitdagingen van tanteLouise door de gemeente serieus genomen worden. “We zijn gelijkwaardige partijen die er samen voor willen zorgen dat senioren in de gemeente Steenbergen ook in de toekomst zo prettig mogelijk kunnen blijven wonen.”

“We zijn gelijkwaardige partijen die er samen voor zorgen dat senioren nu en in de toekomst zo prettig mogelijk kunnen wonen.”

“Wat in Steenbergen opvalt, is dat de sociale cohesie heel sterk is.”

2.5 Randvoorwaarden

Woningbouw:

Uitbreiding woningaanbod voor het op niveau houden van de leefbaarheid in de kernen, in stand houden voorzieningen en groei van de regionale en lokale arbeidsmarkt.

Onderwijs:

Afstemming tussen kennis- en opleidingsbehoeften vanuit bedrijven, en aanbod vanuit onderwijs- en kennisinstellingen.

Indicatoren voor Woningbouw en Onderwijs:

Pendelsaldo is in balans 2025: aantal inwoners van Steenberg en elders werkt is gelijk aan aantal inwoners van elders dat in Steenberg werkt (-> uitgaande pendelaars werken in Steenberg en/of inkomende pendelaars wonen in Steenberg).

Acties voor Woningbouw en Onderwijs:

Doorzetten van inmiddels ingezette acties ter bevordering van woningbouw.

Aantal inwoners bedraagt 26.125 in 2025.

Blijven versterken van de koppeling tussen arbeidsmarkt en onderwijs.

Stageplaatsen voor hoogopgeleiden bij bedrijven organiseren/faciliteren (Triple Helix).

Dienstverlening:

Vanuit bestuurlijk en ambtelijk apparaat regierol oppakken en (gewenste) ontwikkelingen stimuleren en faciliteren, in samenspraak met ondernemers en relevante partners en aan de hand van indicatoren uit de Economische Barometer Steenberg.

Indicatoren:

Stijging van indicator "waardering ondernemersklimaat" naar 8,0 in 2025.

Stijging van indicator "waardering samenwerking tussen gemeente en ondernemers" naar 7,0 in 2025.

Acties:

Organiseren van themabijeenkomsten over onderwerpen gericht op energietransitie, circulariteit en duurzaamheid voor ondernemers.

Ondersteunen bij instelling van Bedrijven InvesteringsZone.

Binnen de functieprofielen van de beleidsmedewerkers Economie ruimte vrijmaken voor:

Aanstellen programmamanager Economische Kracht per 2022.

Aanstellen accountmanager Bedrijven per medio 2022.

Aanstellen accountmanager Vrijtijdseconomie per medio 2022.

Samenwerking:

Een zichtbare positie binnen strategische overlegstructuren innemen en partnerschappen aangaan met regionale en provinciale overheden en met bedrijfsverenigingen en branche-organisaties, gericht op de speerpunten regionale bedrijventerreinen, onderwijs en arbeidsmarkt.

Vanuit economie kan niet alles worden geregeld. Ondersteuning vanuit andere domeinen is onontbeerlijk. Dit betekent dat in ieder geval over onderstaande onderwerpen integrale afwegingen en besluitvorming dienen plaats te vinden, waarbij ook de economische gevolgen zullen worden meegenomen.

Woningbouw

Bij de Economische analyse in Deel 1 hebben we vastgesteld dat het arbeidspotentieel in Steenbergen krap is en dat de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in de kernen onder druk staan. Met de bouw van nieuwe woningen worden meerdere vliegen in één klap geslagen: tegengaan van ontgroening, toename van het aantal potentiële werknemers in Steenbergen, opbloeiing van de levendigheid in de kernen en vergroting van het draagvlak voor de bestaande voorzieningen (wat op termijn tot een verhoging van het voorzieningenniveau zou kunnen leiden).

Daarbij is het zaak om de (nieuwe) inwoners van Steenbergen meer aan Steenbergen als werkgemeente te binden, zodat de uitgaande pendel meer in evenwicht met de inkomende pendel komt. Verhoging van de leefbaarheid in de kernen en het voorzieningen niveau kan daaraan bijdragen: inwoners van Steenbergen blijven om te werken ook in Steenbergen - werknemers van elders vinden in Steenbergen hun nieuwe woonplaats. Een belangrijke groep inwoners zijn de arbeidsmigranten. Ook voor hen is het belangrijk dat zij voldoende en passende woonruimte vinden.

Vanuit het Ruimtelijk en Sociaal domein zal hiernaar moeten worden gekeken.

Onderwijs

De toename van het aantal potentiële werknemers in Steenbergen alleen is niet voldoende. In Steenbergen is het aandeel hoogopgeleiden gering te noemen. Juist bedrijven die op innovatie, duurzaamheid en nieuwe bedrijfsprocessen zijn gericht, hebben behoeften aan hoogopgeleiden. Het aandeel hoogopgeleiden kan stijgen door een betere afstemming tussen het aanbod vanuit de onderwijsinstellingen en de vraag naar kennis en vaardigheden vanuit het bedrijfsleven. Een goede manier om deze afstemming snel en effectief te verbeteren is creëren van (meer) stageplaatsen voor hoogopgeleiden bij bedrijven in Steenbergen.

Vanuit het domein Onderwijs zullen hiervoor initiatieven moeten worden genomen (Triple helix).

Dienstverlening

Vanuit de gemeentelijke organisatie kunnen we niet de economie sturen; wel kunnen we het ondernemersklimaat in Steenbergen beïnvloeden. Vanuit de gemeente kunnen we, kaders stellen afgestemd op de behoeften van de stakeholders en binnen die kaders ontwikkelingen en initiatieven faciliteren. Besluitvorming dient meer op beleidsdoelen en maatschappelijke effecten te worden gebaseerd, die door feiten uit bijvoorbeeld de Economische Barometer worden ondersteund.

Samenwerking

Samenwerking in de regio Brabantse Wal, West-Brabant West en West-Brabant met andere overheden is essentieel voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen, op het gebied van onderwijs en recreatie en toerisme.

Hiervoor is aangegeven dat samenwerking in Triple helix verband van belang is voor een betere afstemming tussen aanbod aan en vraag naar onderwijs.

Dit beleidskader heeft als doel: "Een sterker lokaal economisch klimaat dat door de bedrijven en ondernemers in Steenbergen wordt gedragen en dat groeimogelijkheden biedt voor zowel internationale als lokale ambities." Het gedeelte dat is onderstreept geeft aan dat wij de samenwerking met de ondernemers en ondernemersvertegenwoordigers actief zullen (blijven) opzoeken.

DEEL 3

ECONOMISCH VOORUITZICHT

Met het beleidskader Economische Kracht zetten we in op een sterker ondernemersklimaat en sterker lokaal economisch klimaat in Steenbergen. De focus binnen economische kracht ligt op de drie dragers: Agrofood, Bedrijventerreinen en Vrijtijdseconomie.

De actierichtingen worden hieronder per drager weergegeven. Na vaststelling van dit beleidskader wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld.

ECONOMISCH VOORUITZICHT

3.1 Agrofood

Economisch vooruitzicht

Actierichtingen Agrofood:

- Afronden ontwerpstudie kade bij AFC Nieuw Prinsenland in 2022.
- Opstellen van promotie- en marketingplan AFC Nieuw Prinsenland gericht op aantrekken nieuwe bedrijven en vergroten naamsbekendheid, in 2022.
- Uitvoering geven aan promotie- en marketingplan AFC Nieuw Prinsenland vanaf 2023 (zie hiervoor).
- Afronden onderzoek naar inrichting, opzet en identiteit van campus op AFC Nieuw Prinsenland in 2023.
- Opvolgen aanbevelingen uit onderzoek naar campus op AFC Nieuw Prinsenland per 2024 (zie hiervoor).
- Inrichten partnerschap tussen Agrofood en landbouwsector in Steenbergen ter bevordering van innovatie, energietransitie, milieubeheer en toekomstbestendigheid in 2022.
- Inrichten van fieldlabs gericht op onderwerpen uit partnership Agrofood en landbouwsector in Steenbergen vanaf 2023 (zie hiervoor).

De richting die we met het AFC Nieuw Prinsenland op willen, zal uit het voorgaande duidelijk zijn: innovatie en duurzame ontwikkelingen op het gebied van agrofood die van lokale tot mondiale allure zijn.

Op het AFC Nieuw Prinsenland is aan ongeveer 30 hectare ruimte voor nieuwe bedrijfsvestigingen. Met invulling van deze ruimte kunnen we de sector Agrofood verder versterken en de economische toegevoegde waarde voor Steenbergen vergroten. In een promotie- en marketingplan kunnen we de unieke kwaliteiten van dit bedrijventerrein benadrukken en zo nieuwe bedrijven naar Steenbergen lokken. Goede promotie- en marketing kan ook voor vergroting van de naamsbekendheid en de status van het agrofood cluster in Steenbergen zorgen. In het promotie- en marketingplan wordt veel aandacht besteed aan het organiseren van evenementen.

Ook aandacht voor de (mogelijke) aanleg van een kade en de verdere ontwikkeling van de campus in samenwerking met onder andere Cosun Beet Company (in het kader van Triple Helix) worden opgenomen in het plan. Voor beide ontwikkelingen wordt, parallel aan de opzet van het promotie- en marketingplan, een eigen ontwerpstudie gemaakt.

We willen 'fieldlabs' gaan inrichten. Met een samenwerking tussen Agrofood partners en de landbouwsector in Steenbergen willen we met deze fieldlabs de onderlinge uitstraling en kennisontwikkeling en -overdracht bevorderen. Bij kennisontwikkeling hoort ook aansluiting met onderwijsinstellingen: onderzoeksstoelen, afstudeer- en stageplaatsen krijgen via de campus in de fieldlabs een plek (Triple helix).

Partners

Onze partners hierin zijn: diverse onderwijsinstellingen, ZLTO Steenbergen-Bergen op Zoom, Regio West-Brabant, Westelijke kleigemeenten Halderbergen en Moerdijk, Cosun Beet Company, Provincie Noord-Brabant, Brabantse Wal gemeenten Bergen op Zoom en Woensdrecht.

Capaciteit

1/3 fte beleidsmedewerker Economie (structureel)

1/3 fte accountmanager Agrofood (structureel)

1 fte ondersteunende capaciteit (tot en met 2025).

3.2 Bedrijventerreinen

Economisch vooruitzicht

Actierichtingen Bedrijventerreinen:

- Uitbreiden Economische Barometer met diverse indicatoren uit Economische Kracht per 2023.
- Afronden bestemmingsplan voor ontwikkeling nieuw bedrijventerrein in 2022.
- Start uitgifte nieuwe bedrijfskavels per 2023.
- Faciliteren en ondersteunen bedrijven met revitalisatie, transformatie en herplaatsen, zodat kettingreactie op gang komt vanaf 2023.
- Starten met opzet Duurzaamheidspark Steenbergens per 2023.
- Vaststellen beleid voor start ups en pilots met nieuwe bedrijfsvormen en -concepten in 2023.
- Uitvoering beleid voor start ups en pilots vanaf 2024 (zie hiervoor).

Rond de ontwikkeling van bedrijventerreinen staat de komende jaren veel te gebeuren. Bedrijven hebben letterlijk ruimte nodig om uit te breiden en zich te vestigen. In de nabijheid van de bedrijventerreinen wordt de studie naar de locatie van een hotel (onderdeel van Vrijtijdseconomie) aan de A4 het komende jaar afgerond. Vanuit de Regionale Investeringsagenda (RIA) zal ook naar de samenhang tussen enerzijds de ontwikkeling van bedrijventerreinen en anderzijds klimaatadaptatie en de positionering van een randweg worden gekeken.

Met de uitbreiding van de bedrijventerreinen ontstaat een kettingreactie: bedrijven die naar een andere locatie verhuizen, laten een locatie achter die door een ander bedrijf kan worden ingenomen. De verhuizing naar een vrijgekomen ruimte leidt over het algemeen tot revitalisering van zo'n locatie. Bedrijven die zich verplaatsen zullen gelijktijdig hun bedrijfsvoering en -processen verduurzamen en toekomstgericht inrichten. Ook zullen er bedrijven zijn die (voorlopig) op een goede locatie zitten en toch een transformatie willen, zodat ze klaar zijn voor de toekomst. Vanuit de gemeentelijke organisatie zullen we dat proces van revitalisatie, transformatie en herplaatsen faciliteren.

Met het oog op de toekomst starten we vanuit de gemeentelijke organisatie met twee initiatieven: een Duurzaamheidspark en ondersteuning voor nieuwe en vernieuwende bedrijven. Met het Duurzaamheidspark gaan we met het bedrijfsleven onderzoeken welke nieuwe duurzame ontwikkelingen op ons af komen en hoe deze in de bedrijfsvoering en door consumenten kunnen worden geïmplementeerd. Voor nieuwe en innovatieve bedrijven creëren we gelegenheid om te starten en te experimenteren met vernieuwende manieren van bedrijfsvoering of -concepten. Dergelijke initiatieven dragen bij aan het behalen van het doel en beoogd effect van dit beleidskader:

Een sterker ondernemersklimaat ontwikkelen, waardoor Steenbergens voortdurend een aantrekkelijkere gemeente voor bedrijven en ondernemers wordt.

Net zoals bij het AFC Nieuw Prinsenland zoeken we aansluiting met onderwijsinstellingen. Bijvoorbeeld door afstudeer- en stageplaatsen te organiseren en jonge hoogopgeleide werknemers te binden (Triple helix).

Het samenspel van al deze ontwikkelingen en de verbindingen met andere economische sectoren of beleidsdomeinen vraagt om een eenduidige coördinatie door een accountmanager Bedrijven.

De resultaten van de jaarlijkse Economische Barometer zijn de graadmeter van ons economisch beleid. We breiden de Economische Barometer uit met de indicatoren die in dit beleidskader worden genoemd. Deze uitkomsten bespreken we in een breed overleg binnen de gemeentelijke organisatie en met het bedrijfsleven. Zo kunnen we ons beleid intensiveren of bijsturen.

Partners

Onze partners hierin zijn: diverse onderwijsinstellingen, provincie Noord-Brabant, Ondernemersplatform Steenberghe (OPS), Veerkrachtig bestuur Brabantse Wal, private partners.

Capaciteit

1/3 fte beleidsmedewerker Economie (structureel)

1/3 fte accountmanager Bedrijven (structureel)

0,5 fte ondersteunende capaciteit (tot en met 2025)

3.3 Vrijtijdseconomie

Economisch vooruitzicht

Actierichtingen Vrijtijdseconomie:

- Aanbesteding bouw hotel langs A4 afronden in 2022.
- Inrichten van indicatoren Vrijtijdseconomie in 2022.
- Afstemmen acties Vrijtijdseconomie met Marketingplan in 2022.
- Vaststellen actieprogramma Evenementen in Steenbergen, in 2023.
- Organiseren, faciliteren, stimuleren van structurele en incidentele (thema-) evenementen vanaf 2023.
- Vaststellen beleid voor eenduidig vestigingsklimaat van recreatieve bedrijven in 2023.
- Uitvoering beleid voor recreatief vestigingsklimaat vanaf 2024 (zie hiervoor).
- Vaststellen actieprogramma's voor centrumontwikkeling inclusief "horeca aan het water" per kern in 2023.
- Uitvoering actieprogramma's voor centrumontwikkeling vanaf 2024 (zie hiervoor).
- Invoering kwaliteitskeurmerk "Erkend Steenbergs Streekproduct" per 2023.
- Vaststellen actieprogramma voor optimalisatie fiets- en wandelroute langs agrarische bedrijven in het buitengebied in 2022.
- Uitvoering actieprogramma fiets- en wandelroute per 2023 (zie hiervoor).
- Uitvoering actieprogramma Informatievoorziening per 2023 (zie hiervoor).

Van de drie economische dragers heeft Vrijtijdseconomie de grootste potentie. Voor de algehele leefbaarheid in de kernen is het noodzakelijk dat Vrijtijdseconomie verder tot ontplooiing komt, zodat eigen inwoners en bezoekers van buitenaf voor meer bestedingen in Steenbergen zorgen. Het gevolg daarvan is dat de werkgelegenheid in en de economische toegevoegde waarde van Vrijtijdseconomie stijgt. Daarom zetten we de komende jaren vol in om het zowel in de kernen als in het recreatieve en agrarische buitengebied te laten bruisen.

De basisingrediënten voor een florerende Vrijtijdseconomie zijn er: ons verleden als Vestingstad met de contouren van de citadel, onze ligging, de cultuurhistorische objecten en het landschappelijke en waterrijke buitengebied. We moeten er gebruik van maken, de juiste verbindingen tot stand brengen en activiteiten initiëren en faciliteren. Vanuit de gemeente Steenbergen gaan we dat doen met ondernemende partners, in verbinding met de provincie Zeeland en opzetten van/deelnemen aan overlegtafels.

De actierichtingen voor Vrijtijdseconomie hebben betrekking op drie niveaus:

1. Vaststellen van de kaders van een sterk Vrijtijdseconomie en verbinding maken met andere beleidskaders: actieprogramma's voor evenementen en centrumontwikkeling, beleid voor vestiging van recreatieve bedrijven; verbinding maken met de Recreatieve Kanskaart en het Uitvoeringsprogramma en het komende Marketingplan; en ten slotte het opzetten van samenwerking met de Landbouwsector.
2. Realiseren en organiseren van concrete voorzieningen en activiteiten: tot uitvoering brengen van de centrumontwikkeling, faciliteren bij de organisatie van evenementen, aanleggen van fiets- en wandelroutes en verzorgen van informatievoorzieningen over diverse onderwerpen en op diverse manieren.
3. Realiseren en organiseren van ondersteunende randvoorwaarden: realisatie van het hotel langs de A4, het instellen van een kwaliteitskeurmerk en uitbreiding van de Economische Barometer met indicatoren specifiek voor Vrijtijdseconomie in Steenbergen en het aanstellen van een accountmanager Vrijtijdseconomie.

Partners

Onze partners hierin zijn: diverse onderwijsinstellingen, ondernemersorganisaties, Regio West-Brabant, Brabantse Wal gemeenten Bergen op Zoom en Woensdrecht, VVV Informatiepunt Brabantse Wal, Visit Brabant, Partners Zuiderwaterlinie, West Brabantse Waterlinie, Gemeente Tholen i.r.t. Linie van de Eendracht, Waterpoort.

Capaciteit

1/3 fte beleidsmedewerker Economie (structureel)

1/3 fte accountmanager VTE (structureel)

0,75 fte ondersteunende capaciteit (tot en met 2025)

3.4 Financieel kader

In de voorgaande paragrafen zijn de actierichtingen per drager weergegeven. De actierichtingen vormen de basis voor het uitvoeringsprogramma dat in het eerste kwartaal van 2022 opgeleverd wordt. Om de ambities uit het uitvoeringsprogramma waar te kunnen maken, zijn financiële middelen nodig. Onderstaand is een globale inschatting van het financiële kader opgenomen. Dit overzicht geeft de betreffende middelen weer die nodig zijn en wat daarvan in de huidige begroting beschikbaar is.

Financieel kader Economische Kracht Steenbergen

Economische Kracht Uitvoeringsprogramma	2022	2023	2024	2025
1. Actierichtingen Agrofood				
Extra benodigd	50.000	50.000	50.000	50.000
Begroot en bestemd*	30.000	30.000	0	0
<i>Totale schatting</i>	<i>80.000</i>	<i>80.000</i>	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>
2. Actierichtingen Bedrijventerreinen				
Extra benodigd	30.000	30.000	30.000	30.000
Begroot en bestemd*	49.000	49.000	49.000	49.000
<i>Totale schatting</i>	<i>79.000</i>	<i>79.000</i>	<i>79.000</i>	<i>79.000</i>
3. Actierichtingen vrijetijdseconomie				
Extra benodigd	30.000	30.000	30.000	30.000
Begroot en bestemd*	7.500	7.500	7.500	7.500
<i>Totale schatting</i>	<i>37.500</i>	<i>37.500</i>	<i>37.500</i>	<i>37.500</i>
Totalen financieel kader 1+2+3				
Extra benodigd	110.000	110.000	110.000	110.000
Begroot en bestemd*	86.500	86.500	56.500	56.500
<i>Totale schatting</i>	<i>196.500</i>	<i>196.500</i>	<i>166.500</i>	<i>166.500</i>

*Opgenomen in de begroting 2022-2025 die aansluit bij de acties uit Deel 3 Economisch vooruitzicht.

De financiële schattingen zijn bedoeld voor het ontwikkelen en ondersteunen van activiteiten, innovaties en initiatieven. Daaruit voortvloeiend komen grotere investeringsvraagstukken, die apart worden uitgewerkt en aangeboden aan college en raad. De investeringen in relatie tot economie zullen dan ook in totaal hoger uitvallen, afhankelijk van de keuzes van projecten en de initiatieven.

Hieronder staat per drager de uitwerking van bovenstaand financieel kader uitgeschreven. Hierin is opgenomen welke acties gekoppeld worden aan de huidige begroting en voor welke acties extra budget nodig is.

Richting de perspectiefnota wordt de dekking verder uitgewerkt. De stelpost Ambities uit de samenleving is een passend budget voor dergelijke ontwikkelingen en uitvoering, mits ze een concrete relatie hebben met grondexploitatie. Dit zal in een later stadium uitgezocht worden. Daarbij zijn externe fondsen, partijen en subsidies kansrijk en zullen dan ook verder verkend worden richting het uitvoeringsprogramma.

Agrofood

Begroting 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025
65700500/ 4438010 Innovatieve Agrofood	30.000	30.000	0	0

Acties:

- Inrichten partnerschappen tussen agrofood en landbouwsector in Steenbergen ter bevordering van innovatie, energietransitie, milieubeheer en toekomstbestendigheid.
- Inrichten van fieldlabs gericht op onderwerpen uit partnership Agrofood en landbouwsector in Steenbergen vanaf 2023.

Aanvullende investeringsmiddelen

	2022	2023	2024	2025
Acties	50.000	50.000	50.000	50.000
• Afronden ontwerpstudie kade AFC	x			
• Promotie en Marketing AFC opstellen	x			
• Uitvoering Promotie en Marketing AFC		x	x	x
• Afronden onderzoek campus AFC	x	x		
• Opvolgen aanbevelingen campus AFC			x	x

Bedrijventerreinen

Begroting 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025
63100100/ 4380005 Dienstverlening	10.000	10.000	10.000	10.000

Actie:

- Uitvoeren van ondernemerspeiling in 2022. Uitbreiden Economische Barometer met diverse indicatoren uit Economische kracht per 2023 en de opvolgende jaren.

	2022	2023	2024	2025
63100100/ 4380005 Overige	39.000	39.000	39.000	39.000

Acties:

- Afronding bestemmingsplan voor ontwikkelingen nieuwe bedrijventerrein in 2022.
- Startuitgifte nieuwe bedrijfskavels per 2023 en de opvolgende jaren.

Aanvullende investeringsmiddelen

	2022	2023	2024	2025
Acties	30.000	30.000	30.000	30.000
• Faciliteren bedrijven revitaliseren	x	x	x	x
• Starten opzet duurzaamheidspark	x	x	x	x
• Vaststellen beleid voor startups en pilots		x		
• Uitvoering beleid voor startups en pilots			x	x

Vrijetijdseconomie

Begroting 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025
65700500/ 4380005 Fietsen en wandelen	7.500	7.500	7.500	7.500

Acties:

- Vaststellen actieprogramma voor optimalisatie fiets- en wandelroute langs agrarische bedrijven in het buitengebied in 2022.
- Uitvoering actieprogramma fiets- en wandelroute per 2023 en daaropvolgende jaren.
- Up to date houden van het wandel- en fietsnetwerk.

Aanvullende investeringsmiddelen

	2022	2023	2024	2025
Acties	30.000	30.000	30.000	30.000
• Aanbesteding bouw hotel A4	x			
• Inrichten indicatoren VTE	x			
• Afstemmen acties VTE i.r.t marketing	x			
• Actieprogramma evenementen		x		
• Structurele & incidentele events		x	x	x
• Beleid eenduidig vesting klimaat VTE		x		
• Uitvoering beleid vesting klimaat VTE			x	x
• Actieprogramma centrumontwikkeling			x	x
• Kwaliteitskeurmerk streekproduct		x		
• Actieprogramma informatievoorziening	x			
• Uitvoering informatievoorzieningen R&T		x	x	x

Ambities uit de samenleving

Begroting 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025
68100216/4380072 Extra inzet implementatie gebiedsontwikkeling	325.000	325.000	0	0

Ten behoeve van inhuur van expertise en capaciteit in relatie tot concrete grondexploitatie.

DEEL 4

BRONNEN EN BIJLAGEN

BRONNEN EN BIJLAGEN

4.1 Overzicht bronnen

In het onderstaande overzicht is weergegeven welke beleidsstukken en kennisdocumenten zijn geraadpleegd om het beleidskader Economische Kracht Steenbergen 2022-2025 op te stellen.

Naam document:	Vastgesteld op:
Economisch Beleidsplan Steenbergen 2009-2020	25-02-2010
Economische Visie 2020 <i>"Samen doorbouwen op het economisch fundament"</i>	04-03-2015
Uitvoeringsprogramma Economische Visie <i>"Samen doorbouwen op het economische fundament"</i>	22-09-2015
Meerjarenbegroting 2021-2024	
Vitale kernen, vitale gemeente; Perspectiefnota 2022-2025	
Recreatieve Kansenkaart 2016	24-11-2016
Uitvoeringsprogramma Recreatieve Kansenkaart 2018 En Uitvoeringsprogramma update 2020	Aangeboden aan raad: 10-06-2020
Economische Barometer 2019	
Coalitieakkoord "Aan de slag"	08-06-2019
CPB Rapport Macro Economische Verkenning 2022	september 2021

4.2 Bijlage 1: Stec Groep "Bouwstenen voor de economische Kracht Steenbergen"

Bijlage 2: Economische Barometer 2020

Bijlage 3: Notitie Gezondheidseconomie

4.3 Externe gesprekstafels

Onderwerp: Economische Beleid
Datum: donderdag 22 april 2021
Tijdstip: 09.00-11.00uur
Werkvorm: Digitaal via MS-teams in verband met Covid-19.

Genodigden:

INPIEQ, Rijk Zwaan, Veerbeek boomkwekerijen, BioSpirit, 4-Evergreen, Blue Turtles, Florensis, Cosun Beet Company, FoodEQ, Bestuurslid KHN, De Keuning, Barrista Facilitair, Het Wagenhuis, Perdaems Landbouwtechniek, Zijderlaan Transport, ScienceConsult, Sanitair- en Tegelhuis Steenbergen, MADRI, Alles is te bedrukken drukkerij, Kraak B.V., Bestuur OPS, Landgoed Heenwerf, JMT, ONS Steenbergen, Buiten aan de Baak bv, Akkermans Golf en Leisure, Bobla SUP & Surf, Breure&Breure Makelaardij, B&B de Vrijheid en de Ruimte, Lyfter.

Aanwezig:

INPIEQ, Verbeek Boomkwekerijen, 4-Evergreen, Blue Turtles, Bestuurslid KHN, de Keuning, Barrista Facilitair, Perdaems Landbouwtechniek, ScienceConsult, MADRI, Kraak B.V., Bestuur OPS, ONS Steenbergen, Buiten aan de Baak, Bobla SUP & Surf, B&B de Vrijheid en de Ruimte, Lyfter. Gemeente Steenbergen: Wethouder Knop, Beleidsmedewerker Economie, Beleidsmedewerker Vrijetijd, Beleidsmedewerker Duurzaamheid, Beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling.

Opzet van de tafelsessie:

1. Stelling: "De gemeente is voor het succes van het economisch beleid volledig afhankelijk van de inspanning van ondernemers"
Helemaal mee eens < > helemaal mee oneens

2. Wat voor acties kunnen ondernemers(verenigingen) oppakken om sterkere samenwerkingspartners van de gemeente te worden?
Open vraag

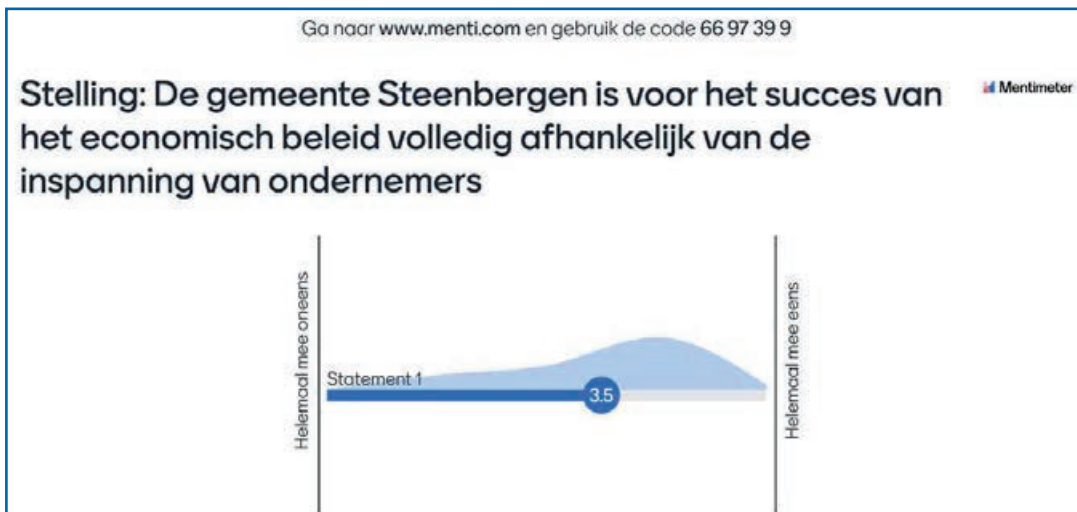
In de breakouts (rondom de 3 onderwerpen: Agrofood, Bedrijventerreinen en toerisme/recreatie) hanteren we de volgende vragen:

- Herkent u geschetste beeld op dit thema ?
- Wat zijn volgens u de belangrijkste opgaven en benodigde acties?
- Wat kunt u daarbij zelf oppakken? Wat heeft u nodig van de gemeente?

Resultaat Menti-meter:

Opmerkingen:

Uiteindelijk is het een samenspraak tussen de ondernemers en de gemeente. Wel werd opgemerkt dat het telkens duidelijk moet zijn wat de verwachtingen zijn naar elkaar. Een helder verwachtingsmanagement kan veel onduidelijkheden wegnemen.

Samenvatting van de verdiepende themasessies

Agrofood:

Herkent u het geschetste beeld?

- Het geschetste beeld wordt over het algemeen herkend. In Nederland maar dus ook in Steenbergen is veel innovatie en een hoge toevoegde waarde aanwezig in de Agrofood. Verder ook goede certificaten en materiaal aanwezig door onder andere strenge landelijke regelgeving.
- De toeleveranciers komen inderdaad voornamelijk van de bedrijventerreinen in Steenbergen. Denk hierbij aan gewasbeschermingsbedrijven/mechanisatiebedrijven.
- De ruimtebehoefte die geschetst wordt voor bedrijventerrein is herkenbaar en het beoogde profiel is een goede insteek.

Wat zijn volgens u de belangrijkste opgaven en benodigde acties?

- Creëer korte lijnen met de gemeente, de communicatie kan beter.
- Goed dat het AFC duidelijk op de kaart wordt gezet, let wel op dat er ook focus behouden wordt voor de rest van de sector/cluster. De sector is namelijk erg groot in Steenbergen!
- De sector is erg afhankelijk van arbeidsmigranten die een deel van het jaar werkzaam zijn in Steenbergen. Huisvesting van deze seizoenarbeiders is een belangrijk thema om mee te nemen.
- Corona heeft gezorgd dat er meer lokaal besteed wordt aan producten. Ook zijn ze al veel bezig met circulaire landbouw.

Wat kunt u daarbij zelf oppakken? Wat heeft u nodig van de gemeente?

- Zorg als gemeente voor een goede infrastructuur waardoor de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid wordt verhoogd. Rond het kassengedeelte van het AFC is er namelijk veel landbouwverkeer.

Bedrijventerreinen

Herkent u het geschetste beeld?

- Er is herkenning van het geschetste beeld.

Wat zijn volgens u de belangrijkste opgaven en benodigde acties?

- Er liggen kansen voor dienstverlenende bedrijven en kantoren. Nu is het nog onduidelijk wat de visie is van de gemeente over deze twee sectoren en het al dan niet toestaan op de bedrijventerreinen.
- Er worden momenteel enkele problematieken waargenomen rondom de veiligheid op de bedrijventerreinen. Basis veiligheid en onderhoud dient er altijd te zijn op een bedrijventerrein. Acties die worden voorgedragen zijn o.a. het helder hebben wat wel of niet mag op een terrein (bijvoorbeeld het parkeren van vrachtwagens) en de verrommeling op de bestaande terreinen aanpakken.
- Parkmanagement kan ook helpen om de opgaven genoemd in het vorige punt op te lossen. Wel geven de ondernemers aan dat ze duidelijkheid willen wie hier nu in welke mate aan bijdraagt. Het moet duidelijk zijn wat je 'terugkrijgt' voor een bepaalde bijdrage.

Wat kunt u daarbij zelf oppakken? Wat heeft u nodig van de gemeente?

- De gemeente moet duidelijkheid scheppen over welke bedrijven zich mogen vestigen op de bedrijventerreinen.
- Bij een ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen moet de gemeente meer aan de voorkant vastleggen (zoals bijv. een BIZ, parkmanagement etc.). Daarbij is het van belang om duidelijkheid te scheppen wie waarvoor verantwoordelijk is.
- Orde en handhaving vanuit de gemeente is belangrijk om overlast op de terreinen te voorkomen/aan te pakken. Ook hier geldt weer dat het belangrijk is wat er verstaan wordt onder overlast om zo op een lijn te zitten.
- Communiceer als gemeente duidelijk over waar je mee bezig bent. Dit geldt ook als bedrijven advies nodig hebben over bijvoorbeeld subsidies aangaande duurzaamheid.

Vrijetijdseconomie

Herkent u het geschetste beeld?

- Het geschetste beeld wordt deels herkend, maar het beeld van de vrijetijdseconomie mag wel wat breder getrokken worden. Vrijetijdseconomie is belangrijk voor de toeristen als ook voor de inwoners. Hier liggen kansen, maar ook bedreigingen.
- Combineer de activiteiten in de vrijetijdseconomie met de detailhandel en horeca in de kern Steenbergen. Ook zijn er mogelijkheden aanwezig om activiteiten op het land en het water goed te verbinden met elkaar.

Wat zijn volgens u de belangrijkste opgaven en benodigde acties?

- Er zijn al heel veel componenten aanwezig voor een goede vrijetijdseconomie. Belangrijk is dat er ingezet wordt op kleinschalige recreatie met rust en ruimte als unique selling points.
- De profilering van de gemeente Steenbergen op het gebied van de vrijetijdseconomie kan beter en scherper. Steenbergen mag herkenbaarder worden. Hierbij is gebiedspromotie erg belangrijk, je moet als gemeente vindbaar zijn!
- Er wordt erkend dat er meer samenwerking plaats kan vinden tussen o.a. de horeca en de recreatie. Wel is het van belang om niet elkaars (lokale) concurrent te worden, maar juist een samenhang te creëren tussen de kern Steenbergen en het buitengebied.

Wat kunt u daarbij zelf oppakken? Wat heeft u nodig van de gemeente?

- Bij de VVV valt nog meer te halen. We moeten er samen voor zorgen dat de mensen langer in de gemeente verblijven in plaats van dat ze na één enkele activiteit weer weg gaan. Dit kan o.a. door het aanbieden van arrangementen: een diversiteit van activiteiten die elkaar goed aanvullen.
- Ga het gesprek met de grote spelers in de vrijetijdseconomie in Steenbergen aan om meer impact te creëren. Het is belangrijk om te weten van elkaar waar je mee bezig bent (onderling, maar ook met de gemeente), om zo elkaar makkelijk aan te vullen. De samenwerking met de gemeente gaat goed, maar kan soms wel wat sneller aangezien korte lijnen als erg prettig worden ervaren.

4.4 Interne gesprektafels

Onderwerp: Economische Beleid
Datum: woensdag 9 juni 2021
Tijdstip: 15.30-17.00 uur
Werkvorm: Digitaal via MS-teams in verband met Covid-19.

Aanwezig:

Gebiedsmarketeer Lotte Suikerbuijk, Beleidsmedewerker Klimaat Aziz Danjaoui, Beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling Marc de Jong, Beleidsmedewerker Verkeer Guillaume de Heer, Beleidsmedewerker Duurzaamheid Yvonne de Rooij, Beleidsmedewerker VTE Henk-Jan Keur, Beleidsmedewerker VTE Bram van de Lande, Beleidsmedewerker VTE Laura van de Goor, Projectmedewerker Hans de Jong, Stec Evert-Jan de Kort, Stec Marijn Gradussen.

Opzet van de tafelsessie:

- Presentatie Economische Kracht – Verzorgd door Stec.
- Werksessie op Muralbord
 1. Welke aanscherpingen zijn van belang of welke aandachtspunten mogen niet ontbreken?
 2. Welke acties lopen op dit moment waar een koppeling mee gemaakt kan worden?
 3. Wat moet vanuit het economisch beleid nog gedaan worden?
 4. Welke overige opmerkingen of aanvullingen zijn er?

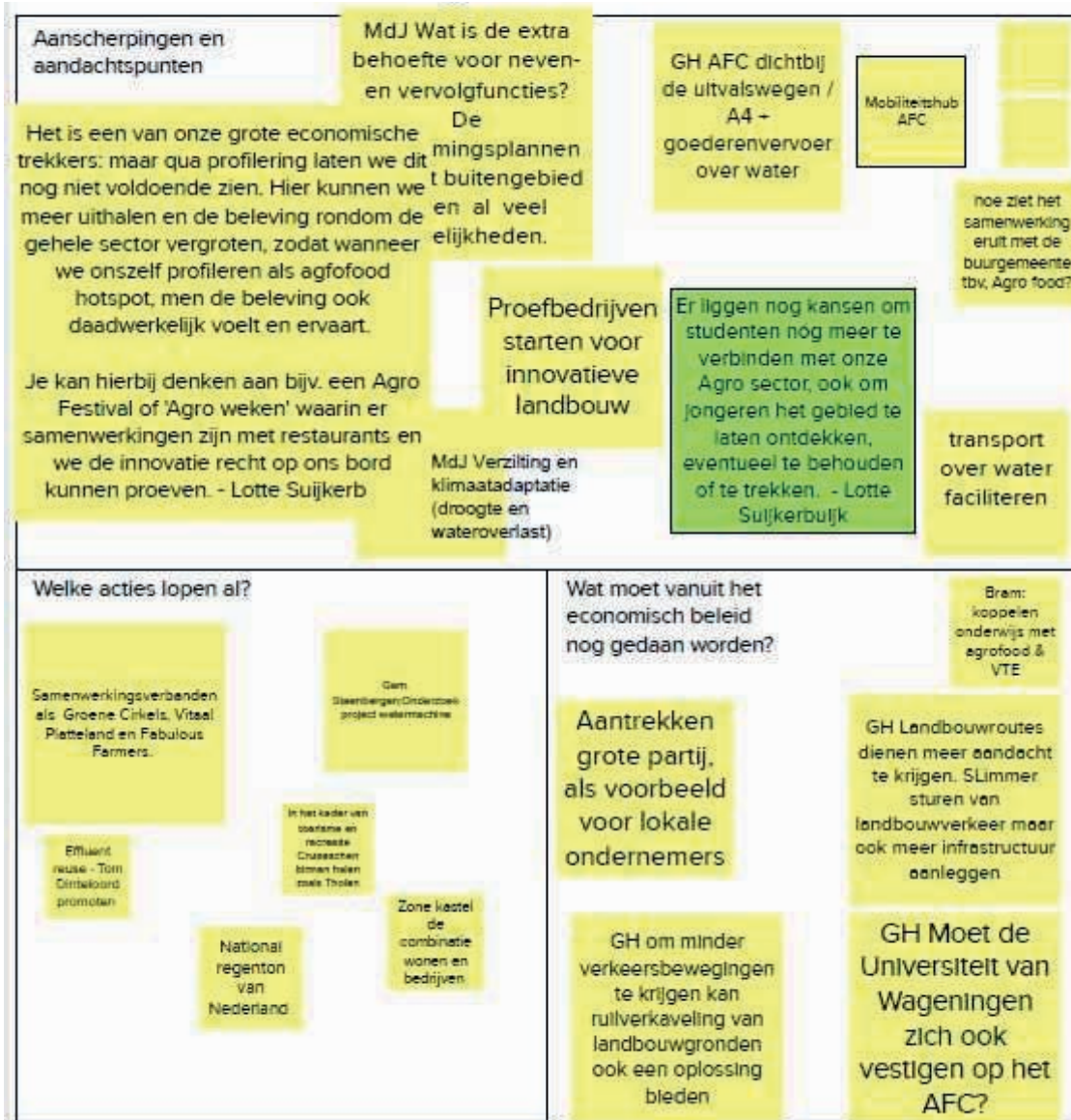
Resultaten per pijler:

Op de volgende pagina's staat de verworven input per pijler weergegeven.

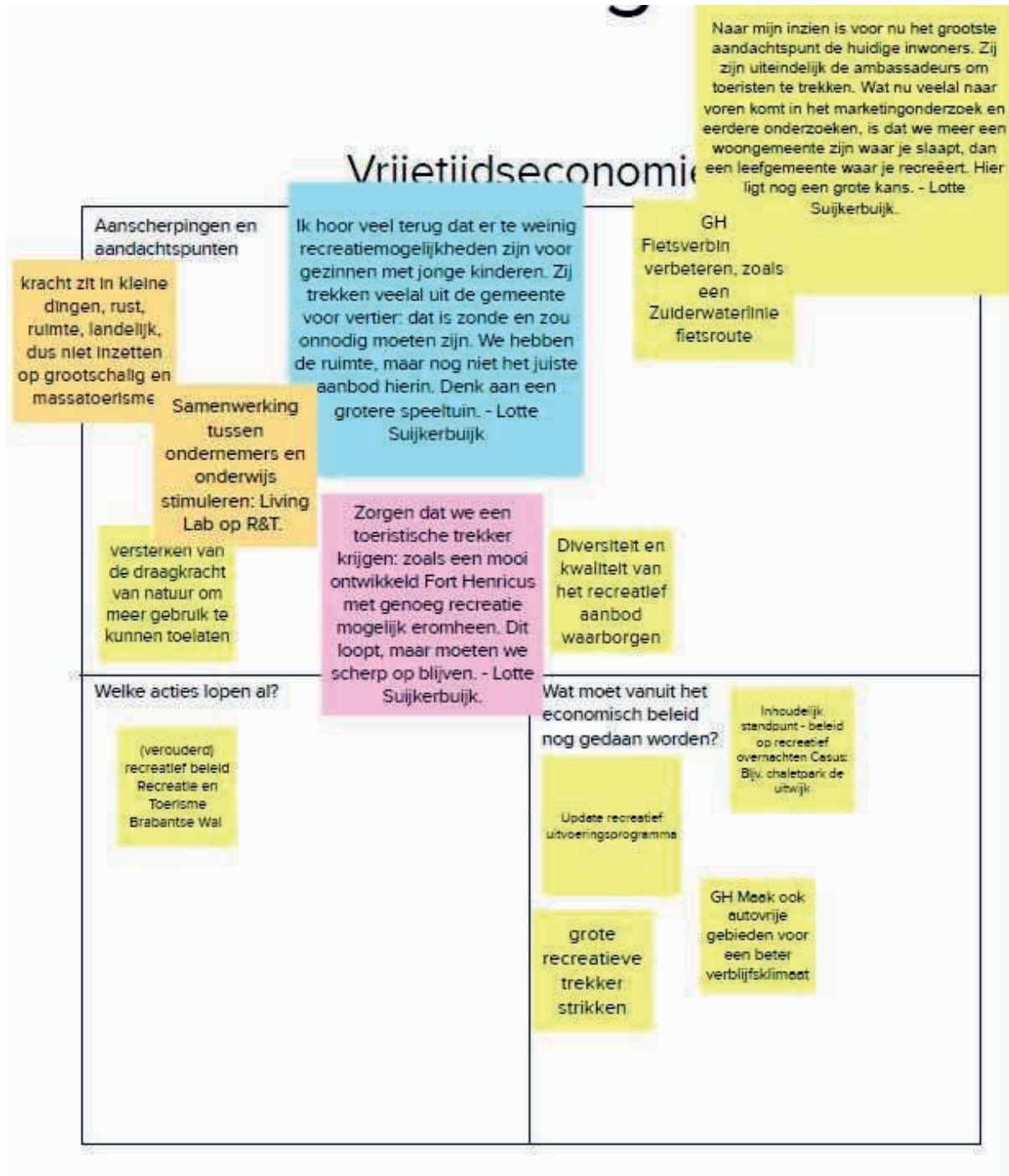

Agro & Food

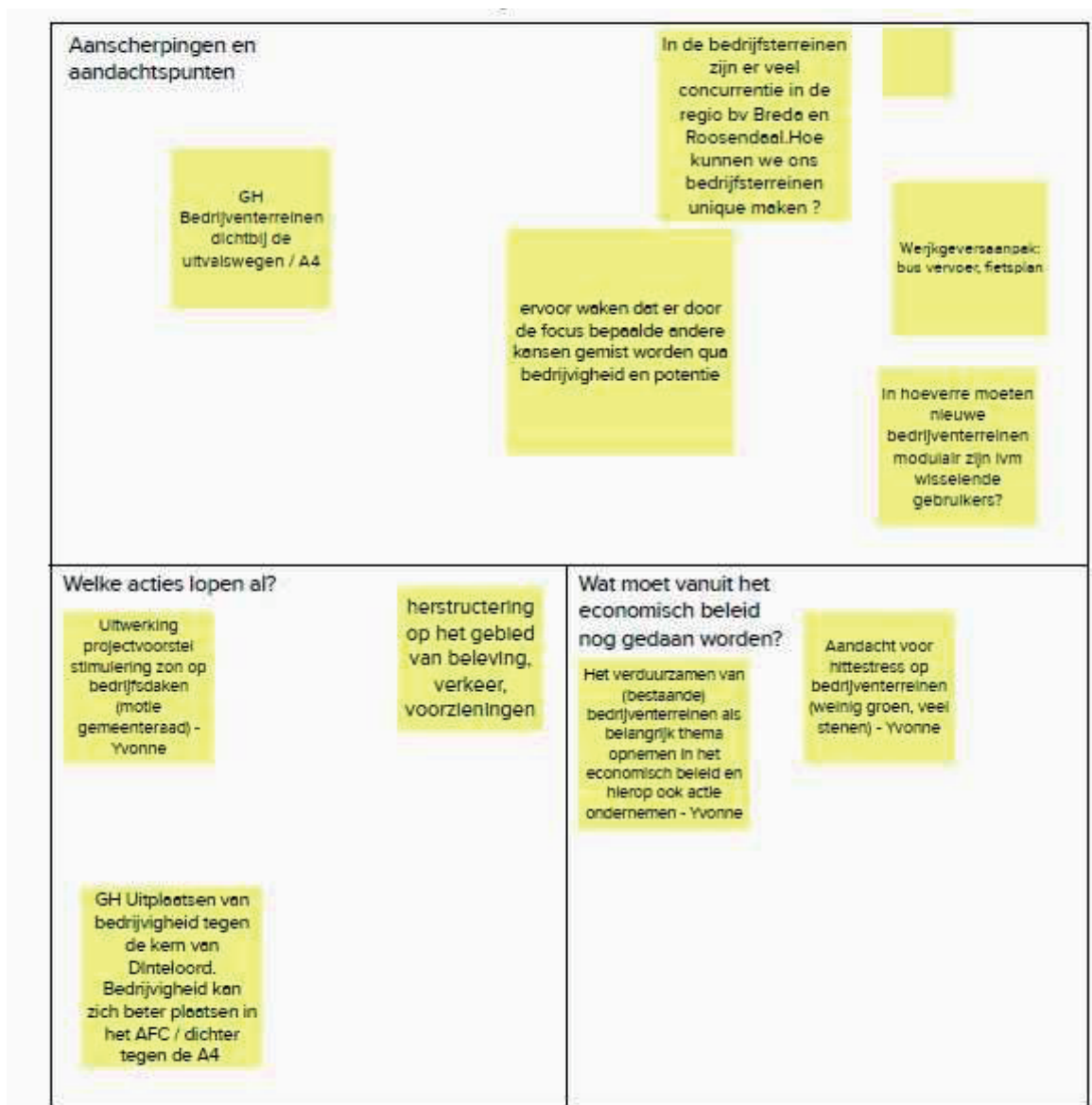

Vrijtijdseconomie

Bedrijventerreinen

Overige opmerkingen

